

Demokracia në Veprim
Demokratija na Delu
Democracy in Action

IZVEŠTAJ O POSMATRANJU VANREDNIH IZBORA ZA SKUPŠTINU KOSOVA

7 JUN, 2026

DEMOKRATIJA NA DELU

IZVEŠTAJ O POSMATRANJU VANREDNIH IZBORA ZA SKUPŠTINU KOSOVA

7 JUN 2026

DEMOKRATIJA NA DELU

Autorska prava ©2026. Demokratija na delu (DnD).

Mišljenja, nalazi i preporuke izneti u ovom izveštaju odgovornost su Demokratije na delu i ne predstavljaju nužno stavove donatora.

Demokratija na delu

Ulica „Bajram Kelmendi” br. 239
10 000 Priština, Kosovo
Tel: +383 (0) 38 248 038

Design: ENVINION

SADRŽAJ

LISTA AKRONIMA	6
IZVRŠNI SAŽETAK	7
1. MISIJA I METODOLOGIJA DND-A	10
2. POLITIČKI KONTEKST	12
3. PRAVNI OKVIR	13
4. ADMINISTRIRANJE IZBORA	15
4.1 Rad Centralne izborne komisije	15
4.2 Opštinske izborne komisije i birački odbori	17
4.3 Rad u opštinskim centrima za brojanje	17
4.4 Rad u Centru za brojanje i rezultate	20
4.5 Glasanje van zemlje	20
4.6 Sertifikacija političkih subjekata i njihovih kandidata	21
4.7 Sertifikacija biračkog spiska i usluge biračima	23
5. UKLJUČIVANJE ŽENA U IZBORNI PROCES	34
6. POSMATRANJE IZBORA	38
7. DAN IZBORA	39
8. IZBORNI REZULTATI	41
9. IZBORNA PRAVDA	43
PREPORUKE	48
I. Administriranje izbora od strane CIK-a i izbornih tela	48
II. Dan izbora i procedure na biračkim mestima	50
III. Brojanje, OCB, CBR i objavljivanje rezultata	50
IV. Izborna pravda	51
V. Rodna zastupljenost	52
Prilog 1: Sertifikovani rezultati izbora i raspodela mandata po političkim subjektima	53
Prilozi 2 i 3: Zastupljenost žena po političkim subjektima	54

LISTA AKRONIMA

AAK	Alijansa za budućnost Kosova
DnD	Demokratija na delu
IRDK	Nova demokratska inicijativa Kosova
JGP	Jedinstvena Goranska Partija
KDI	Kosova Democratic Institute
KDTP	Kosova Demokratik Türk Partisi
KGJK	Sudski savet Kosova
OIK	Opštinska izborna komisija
CIK	Centralna izborna komisija
BO	Birački odbor
LDK	Demokratski savez Kosova
LVV	Pokret Samoopredeljenje
ZOI	Zakon o opštim izborima
MSPD	Ministarstvo spoljnih poslova i dijaspore
NDS	Nova Demokratska Stranka
ODIHR	Kancelarija za demokratske institucije i ljudska prava
NVO	Nevladina organizacija
OEBS	Organizacija za evropsku bezbednost i saradnju
OCD	Organizacije civilnog društva
PDK	Demokratska partija Kosova
PLE	Egipatska liberalna partija
PREBK	Ujedinjena romska partija Kosova
PSA	Socijaldemokratska partija Aškalija
PVT	Paralelno prebrojavanje glasova / Parallel Vote Tabulation
IPŽP	Izborni panel za žalbe i predstavke
OCB	Opštinski centar za brojanje
CBR	Centar za brojanje i rezultate
SDU	Socijaldemokratska Unija
SCIK	Sekretarijat Centralne izborne komisije
SMS	Usluga kratkih poruka
VAKAT	Koalicija Vakati

IZVRŠNI SAŽETAK

Koalicija organizacija za posmatranje izbora „Demokrati-ja na delu” (DnD) ocenjuje da su vanredni parlamentar-ni izbori od 7. juna 2026. godine uglavnom sprovedeni u skladu sa demokratskim standardima za slobodne, konkurentne i mirne izbore.

Izborni proces, uključujući pripreme CIK-a za orga-nizovanje izbora, dan glasanja, brojanje, postupanje sa glasovima van Kosova, razmatranje žalbi i objavljivan-je rezultata, administriran je uglavnom profesionalno i bez problema koji bi ugrozili ukupni integritet izbora. U poređenju sa poslednjim izbornim procesima, ovi izbori su označili vidljivo poboljšanje u tehničkoj administraciji, objavljivanju rezultata, brojanju u opštinskim centrima za brojanje i zatvaranju postizborne faze.

Izbori su održani u neuobičajenom političkom i institucio-nalnom kontekstu, kao treći izborni proces na državnom nivou u periodu od oko šesnaest meseci. Ovi uzastopni izborni ciklusi bili su posledica nemogućnosti političkih aktera da izgrade stabilne institucije i obezbede mini-malni konsenzus potreban za normalno funkcionisan-je institucionalnog sistema. U poređenju sa poslednjim izbornim procesima, kampanja i Dan izbora pokazali su izborni zamor, izražen kroz nižu političku mobilizaciju, ograničenje učešće građana u javnim aktivnostima i pad izlaznosti.

Centralna izborna komisija administrirala je ogromnu većinu izbornih operacija profesionalno i u predviđenim rokovima. Za razliku od nekih ranijih izbornih procesa, rad CIK-a obeležilo je manje političkih sukoba i funkcionalniji i konsenzualniji proces odlučivanja. Organizacija glasanja na Kosovu i van Kosova, tehničke pripreme za Dan izbora, upravljanje postizbornim fazama i javna komunikacija sa biračima sprovedeni su uglavnom efikasno. Ipak, u neko-liko slučajeva CIK je preduzeo radnje koje su prevazilazile postojeći zakonski osnov, posebno kroz pojedine odredbe usvojene u Uredbi o posmatračima izbora i odluku da se biračima van Kosova dozvoli identifikacija isteklim doku-mentima, koju je kasnije poništio IPŽP.

Glasanje van Kosova proteklo je bez ozbiljnih problema i bez političkih debata koje su obeležavale ranije pro-cese. Interesovanje dijaspore ostalo je visoko, sa 132.212

registrovanih birača van Kosova i izlaznošću od 82,46% u fizičkom glasanju u diplomatskim predstavništvima. Administriranje registracije, fizičkog glasanja, prijema i procene poštanskih paketa, kao i brojanje u CBR-u, bilo je uglavnom uredno. Ipak, objavljivanje fotografija i video sn-imaka popunjenih glasačkih listića na društvenim mreža-ma i dalje izaziva zabrinutost u pogledu tajnosti glasanja i integriteta glasanja van Kosova.

Izborna kampanja odvijala se u konkurentnom i uglavnom mirnom ambijentu. Politički subjekti mogli su da sprovede svoje aktivnosti i slobodno komuniciraju sa biračima na celoj teritoriji zemlje. Politički diskurs bio je umereniji nego u pojedinim ranijim procesima i nije bio praćen oz-biljnim incidentima. Ipak, narušavanje ravnopravnosti iz-borne trke ostalo je jedno od glavnih pitanja evidentiranih u ovom periodu. Odluke Vlade u tehničkom mandatu o is-plati jednokratne finansijske pomoći različitim kategori-jama građana i subvencionisanju avio-linija za dijasporu uoči izbora narušile su ravnopravnost među političkim takmičarima.

Mediji su imali važnu ulogu u informisanju građana tokom izbornog perioda i obezbedili su prostor za predstavljan-je stavova političkih subjekata. Ipak, izveštavanje i javne debate često su se više usmeravali na dinamiku trke i političku retoriku nego na analizu programa i konkretnih politika koje su takmičari predlagali. Vidljiv nedostatak bio je izostanak direktnih suočavanja kandidata za premijera, što je ograničilo mogućnost građana da političke alterna-tive uporede kroz neposrednu debatu.

Izborna kampanja nastavila je da se u značajnoj meri premešta u digitalni prostor, gde su društvene mreže služile kao jedan od glavnih kanala političke komunikaci-je. DnD je pratio oko 500 profila na društvenim mrežama, uključujući zvanične profile glavnih partija, njihove kan-didate i kandidate subjekata iz srpske zajednice. Samo tokom desetodnevne zvanične izborne kampanje eviden-tirani su troškovi sponzorisavanja na platformama Meta u vrednosti većoj od 100.000 evra.

**Glasanje van Kosova
odvijalo se bez
ozbiljnih problema i
bez političkih debata
koje su karakterisale
prethodne procese.**

Politička ponuda bila je usmerena uglavnom na ekonomska i socijalna pitanja, dok je javna debata često bila dominirana političkim porukama i izbornim sloganima, više nego detaljnom raspravom o javnim politikama, finansijskim troškovima obećanja i izvorima finansiranja. Kampanja je ostala uglavnom usredsređena na partijske lidere, dok su žene i dalje bile manje zastupljene u javnim debatama i medijskom prostoru nego na izbornim listama. To pokazuje da formalno uključivanje žena na liste nije dovoljno za ravnopravno učešće u političkoj trci.

Dan izbora protekao je u mirnoj atmosferi i bez ozbiljnih incidenata koji bi mogli ugroziti integritet procesa. Otvaranje, glasanje i zatvaranje biračkih mesta administrirani su uglavnom uredno. Ipak, jedan od najizraženijih problema tokom dana ostala je teškoća birača da pronađu tačno biračko mesto, što je evidentirano u znatnom broju biračkih mesta. Izazov i dalje ostaje pristup osoba sa invaliditetom biračkim centrima, kao i neujednačena primena pojedinih izbornih procedura.

**Interesovanje dijaspore
je ostalo veliko, sa
132,212
registrovanih
birača**

Posebno pozitivan razvoj u ovim izborima bio je značajan pad glasanja uz asistenciju. Podaci DnD-a pokazuju da je stroža primena pravila za ovaj oblik glasanja jasno uticala na smanjenje evidentiranih slučajeva u poređenju sa prethodnim izbornim procesima, doprinoseći zaštiti integriteta glasa.

Proces brojanja u opštinskim centrima za brojanje zabeležio je jasno poboljšanje u odnosu na prethodne procese. OCB-ovi su funkcionisali urednije i transparentnije u pogledu verifikacije glasova za političke subjekte i brojanja glasova kandidata. Upotreba kamera i monitora, pristup posmatrača i bolja organizacija procesa doprineli su povećanju poverenja u ovu fazu. Identifikovani problemi bili su uglavnom tehničke ili ljudske prirode i koncentrisani na određene stolove ili biračka mesta.

Centar za brojanje i rezultate bez odlaganja je administrirao procedure koje se odnose na uslovne glasove, glasove osoba sa posebnim potrebama, glasove van

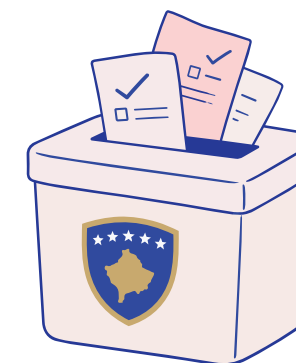
**sa učešćem od
82.46%
u fizičkom glasanju
u diplomatskim
predstavništvima.**

Kosova i ponovno brojanje. Ponovno brojanje 185 redovnih biračkih mesta, odnosno 7,41% biračkih mesta, pokazalo je veoma ograničene promene u glasovima političkih subjekata, dok su promene u glasovima kandidata, iako brojnije, ipak bile male po uticaju i uglavnom povezane sa složenijom prirodom preferencijalnog glasanja. Ovi podaci potvrđuju ocenu da evidentirane greške nisu imale težinu u ukupnom izbornom rezultatu.

CIK je zabeležio i jasno poboljšanje u komunikaciji sa javnošću. Digitalne kampanje za informisanje i edukaciju birača bile su jasnije i prisutnije, dok su obaveštenja o rokovima, načinu glasanja i proveri biračkog centra objavljivana redovnije. Internet stranica CIK-a i platforma za rezultate takođe su funkcionisale veoma dobro, posebno u objavljivanju podataka u realnom vremenu, čime su povećani transparentnost i pristup javnosti informacijama.

Mehanizmi izborne pravde funkcionisali su efikasno tokom celog procesa. IPŽP i Vrhovni sud razmatrali su izborne žalbe i sporove u zakonskim rokovima i pokazali visok nivo profesionalizma i doslednosti u odlučivanju. Pored njih, Tužilaštvo i Policija Kosova imali su aktivnu ulogu u postupanju po sumnjama na povrede izbornih prava i u očuvanju integriteta procesa.

Uopšteno, DnD ocenjuje da su vanredni parlamentarni izbori od 7. juna 2026. održani u demokratskom, konkurentnom i mirnom ambijentu. Administriranje izbornog procesa bilo je uglavnom profesionalno, dok su odgovorne institucije uspešno upravljale većinom organizacionih i proceduralnih izazova. Ipak, korišćenje mera sa izbornim uticajem od strane javnih institucija, trajne teškoće u usmeravanju birača, prepreke u pristupu za osobe sa invaliditetom i pojedini nedostaci u primeni izbornih procedura ostaju pitanja koja treba rešavati u budućim izbornim procesima.

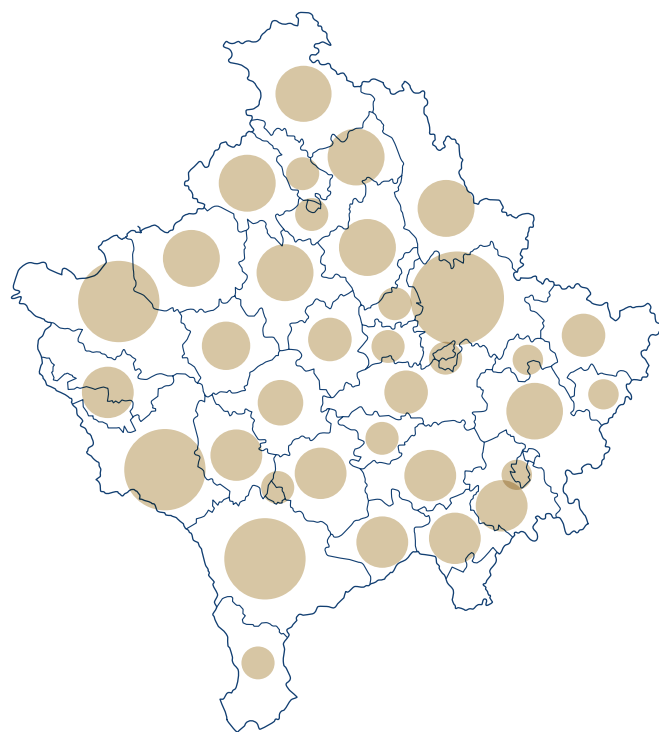
**Centar za brojanje i rezultate je brzo
sproveo procedure u vezi sa uslovnim
glasovima, glasovima osoba sa
posebnim potrebama, glasovima van
Kosova i ponovnim prebrojavanjem.**

**Ponovno prebrojavanje glasova na
185 redovnih biračkih mesta, odnosno
7,41% biračkih mesta, pokazalo
je veoma ograničene promene u
glasovima političkih subjekata, dok
su promene u glasovima kandidata,
iako brojnije, ipak bile male u smislu
uticaja i uglavnom su se odnosile na
složeniju prirodu preferencijalnog
glasa. Ovi podaci potkrepljuju procenu
da utvrđene greške nisu imale uticaja
na ukupni rezultat izbora.**

1. MISIJA I METODOLOGIJA DND-A

Demokratija na delu (DnD) je koalicija domaćih organizacija civilnog društva na Kosovu, angažovana na promovisanju slobodnih, fer i demokratskih izbora kroz sistematsko posmatranje izbornih procesa, javno izveštavanje, edukaciju birača i zagovaranje izbornih reformi. Za vanredne parlamentarne izbore od 7. juna 2026. godine, DnD je angažovao oko 750 volontera i članova stručnih timova radi obezbeđivanja nezavisnog, nepristrasnog i sveobuhvatnog posmatranja izbornog procesa.

Ovaj izveštaj predstavlja ocenu DnD-a o izbornom procesu u celini, obuhvatajući period od raspisivanja izbora, rad institucija odgovornih za administriranje izbora, izbornu kampanju, glasanje van Kosova, Dan izbora, brojanje u opštinskim centrima za brojanje, procedure u Centru za brojanje i rezultate, razmatranje žalbi i izbornih sporova, kao i fazu objavljivanja i sertifikacije rezultata.

Na dan izbora,
DnV se angažovao preko
600
dobrovoljni na terenu.

Od toga, 500 posmatrača
je raspoređeno na 500
biračkih mesta odabranih
prema metodologiji
paralelnog broja
glasova (PVT), na osnovu
reprezentativnog uzorka.

Tokom pripremnog perioda, DnD je pratio sednice Centralne izborne komisije, odlučivanje izbornih institucija, sprovođenje operativnog plana i kalendara izbornih aktivnosti CIK-a, proces sertifikacije političkih subjekata i kandidata, pripreme za glasanje na Kosovu i van Kosova, kao i pitanja povezana sa biračkim spiskom.

DnD je pratio i izbornu kampanju, uključujući javne aktivnosti političkih subjekata, političku komunikaciju na terenu, korišćenje javnih resursa, zastupljenost žena i drugih grupa u kampanji, ulogu medija i razvoj događaja u digitalnom prostoru. Monitoring kampanje zasnivao se na izveštajima sa terena, praćenju javnih aktivnosti, analizi onlajn komunikacije i razmatranju dostupnih podataka o troškovima sponzorisanе promocije na društvenim mrežama.

Na Dan izbora DnD je angažovao više od 600 volontera na terenu. Od toga je 500 posmatrača bilo raspoređeno na 500 biračkih mesta odabranih prema metodologiji paralelnog prebrojavanja glasova (PVT), na osnovu reprezentativnog uzorka. Ova metodologija omogućila je prikupljanje pouzdanih statističkih podataka o otvaranju biračkih mesta, izlaznosti, toku glasanja, poštovanju procedura i preliminarnim rezultatima za političke subjekte.

Pored posmatrača raspoređenih na biračkim mestima prema PVT uzorku, DnD je angažovao i oko 50 posmatrača u mobilnim timovima, koji su pratili opštu atmosferu u biračkim centrima i oko njih, pristup birača, prisustvo promotivnih materijala, bezbednost i druga pitanja koja se ne mogu u potpunosti obuhvatiti posmatranjem na pojedinačnim biračkim mestima. Oko 50 dodatnih volontera bilo je angažovano u Pozivnom/data centru, gde su tokom celog dana primani, verifikovani, obrađivani i analizirani izveštaji sa terena.

Nakon završetka glasanja, DnD je nastavio posmatranje procesa brojanja u opštinskim centrima za brojanje kroz oko 100 posmatrača na terenu, odnosno najmanje dva posmatrača po svakom opštinskom centru za brojanje, dok su u većim opštinama angažovana do četiri posmatrača. Ovo posmatranje obuhvatilo je prijem izbornog materijala, verifikaciju glasova za političke subjekte, brojanje glasova kandidata, poštovanje procedura, transparentnost procesa i pristup posmatrača. DnD je pratio i rad Centra za brojanje i rezultate, uključujući postupanje sa uslovnim glasovima, glasovima izvan Kosova, glasovima osoba sa posebnim potrebama i eventualnim ponovnim brojanjima.

Pravni timovi DnD-a kontinuirano su pratili proces razmatranja žalbi i predstavki u Izbornom panelu za žalbe i predstavljanje, kao i odlučivanje Vrhovnog suda u izbornim pitanjima. DnD je pratio i angažovanje institucija reda i pravde u postupanju po slučajevima sumnje na krivična dela protiv izbornih prava.

Podaci prikupljeni od posmatrača DnD-a prijavljivani su kroz interne platforme za izveštavanje, verifikovani od strane odgovornih timova i analizirani od strane stručnog osoblja i angažovanih eksperata. Tokom Dana izbora DnD je obaveštavao javnost putem redovnih konferencija za medije i komunikacije na društvenim mrežama, dok je nakon završetka glavnih faza procesa pripremio konačnu ocenu predstavljenu u ovom izveštaju.

Nakon završetka glasanja, DnV je nastavio da prati proces brojanja u opštinskim centrima za brojanje putem oko 100 terenskih posmatrača – respektivno sa najmanje dva posmatrača za svaki opštinski centar za brojanje, dok je u velikim opštinama bilo angažovano do četiri posmatrača. Ovo posmatranje je obuhvatalo prijem izbornog materijala, verifikaciju glasova za političke subjekte, brojanje glasova za kandidate, poštovanje procedura, transparentnost procesa i pristup posmatrača. DnV je takođe pratio rad Centra za brojanje i rezultate, uključujući rukovanje uslovnim glasovima, glasovima izvan Kosova, glasovima osoba sa posebnim potrebama i eventualne postupke ponovnog brojanja.

Metodologija posmatranja DnD-a izgrađena je na principima nepristrasnosti, objektivnosti, transparentnosti i poštovanja međunarodnih standarda za domaće posmatranje izbora. Nalazi i preporuke u ovom izveštaju zasnivaju se na podacima prikupljenim posmatranjem na terenu, institucionalnim monitoringom, pravnom analizom i razmatranjem javnih dokumenata i odluka institucija odgovornih za administriranje i zaštitu integriteta izbornog procesa.

2. POLITIČKI KONTEKST

Vanredni parlamentarni izbori od 7. juna 2026. održani su u neuobičajenom političkom i institucionalnom kontekstu, označavajući treći izborni proces na državnom nivou u periodu od oko šesnaest meseci. Ova česta izborna dinamika bila je posledica stalnih teškoća političkih aktera da izgrade stabilne institucije i obezbede minimalni nivo konsenzusa potreban za normalno funkcionisanje parlamentarnog sistema.

Blokada nakon izbora iz februara 2025. direktno je uticala na funkcionisanje institucija. Nemogućnost potpunog konstituisanja Skupštine, izbora njenih organa i formiranja Vlade proizvela je institucionalnu nesigurnost i ograničila sposobnost zemlje da donosi redovne političke, pravne i budžetske odluke. U ovom periodu javnom debatm dominirala su pitanja parlamentarnih procedura, ustavnih tumačenja i političke odgovornosti za blokadu, dodatno produbljujući polarizaciju među političkim subjektima.

U odsustvu političkog kompromisa, Ustavni sud se više puta uključivao u razjašnjavanje pitanja povezanih sa konstituisanjem institucija, parlamentarnim procedura-ma i primenom ustavnih rokova. Uloga Suda bila je neophodna za razjašnjavanje institucionalnih izlaza, ali je istovremeno pokazala da politički akteri nisu uspevali da nesuglasice reše kroz politički dijalog. Time se značajan deo krize premestio iz parlamentarne u ustavnu i pravnu arenu.

Vanredni izbori od 28. decembra 2025. posmatrani su kao mogućnost za prevazilaženje institucionalnog zastoja. Oni su omogućili konstituisanje Skupštine i izbor Vlade, ali nisu proizveli održivu političku stabilnost. Odnosi među parlamentarnim snagama ostali su krhki, dok je nedostatak spremnosti za političku saradnju nastavio da ograničava funkcionalnost institucija. U tom smislu, decembarški izbori ponudili su privremeno rešenje za formiranje institucija, ali ne i rešenje za širu krizu poverenja i političke saradnje.

Kriza je kulminirala neuspehom Skupštine da izabere predsednika Republike u ustavnim rokovima, što je dovelo do raspuštanja Skupštine i raspisivanja novih parlam

entarnih izbora. Shodno tome, izbori od 7. juna 2026. posmatrani su kao nastavak duge institucionalne krize koja još nije našla održivo rešenje.

Ova okolnost posebno, ali i ceo politički i ponovljeni izborni kontekst, značajno su uticali na izbornu atmosferu. U poređenju sa prethodnim procesima, kampanja za izbore od 7. juna odvijala se uz niži nivo političke i građanske mobilizacije. Javne aktivnosti bile su manje intenzivne, učešće građana ograničenije, a interesovanje javnosti za proces slabije. To pokazuje da je znatan deo biračkog tela proces doživeo više kao nastavak prethodne krize nego kao početak novog političkog ciklusa.

Pad izlaznosti potvrdio je ovu tendenciju. Prema podacima, izlaznost 7. juna bila je među najnižima u istoriji parlamentarnih izbora nakon proglašenja nezavisnosti. Bila je znatno niža u poređenju sa parlamentarnim izborima održanim samo šest meseci ranije, kao i sa izborima iz februara 2025. godine. Ovaj razvoj predstavlja jedan od najjasnijih pokazatelja izbornog zamora i smanjenja motivacije građana da učestvuju u ponovljenim izbornim procesima koji nisu proizveli institucionalnu stabilnost.

Istovremeno, izbori su održani u ambijentu u kojem su integritet izborne administracije i pouzdanost postizbornih faza ostali važan deo javne debate. Prethodni procesi bili su praćeni kašnjenjima u brojanju i sertifikaciji, problemima tokom brojanja glasova kandidata u opštinskim centrima za brojanje, sporovima u vezi sa glasanjem van Kosova i istragama zbog sumnji na izborne povrede. Ovi događaji povećali su osetljivost javnosti na način administriranja izbora, brojanja glasova i rešavanja izbornih sporova.

Uopšteno, politički kontekst ovih izbora odredila su tri ključna elementa: institucionalna nestabilnost, nedostatak političkog kompromisa i građanski zamor od ponovljenih izbora. Ovi elementi direktno su uticali na prirodu kampanje, nivo učešća i očekivanja javnosti od procesa.

3. PRAVNI OKVIR

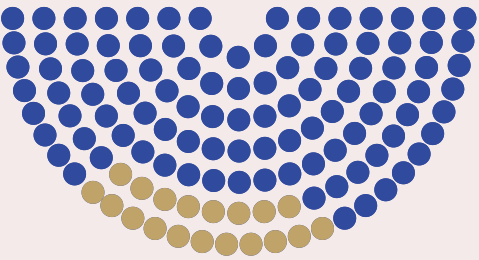
Pravni okvir za parlamentarne izbore na Kosovu utvrđen je Ustavom Republike Kosovo, Zakonom o opštim izborima, Zakonom o finansiranju političkih subjekata, Krivičnim zakonikom, kao i podzakonskim aktima koje donosi Centralna izborna komisija. Ovaj okvir uređuje sve glavne faze izbornog procesa, uključujući raspisivanje izbora, njihovo administriranje, sertifikaciju političkih subjekata i kandidata, glasanje na Kosovu i van Kosova, brojanje glasova, razmatranje žalbi i sertifikaciju rezultata.

Vanredni parlamentarni izbori od 7. juna 2026. održani su na istom primarnom pravnom okviru koji je primenjivan i u poslednjim izbornim procesima. Nije bilo izmena u primarnom izbornom zakonodavstvu između izbora iz decembra 2025. i izbora iz juna 2026. Shodno tome, izborni sistem, način raspodele mandata, pravila za predstavljanje nevećinskih zajednica, rodna kvota, glavne procedure glasanja i mehanizmi zaštite biračkog prava ostali su nepromenjeni.

Kosovo nastavlja da primenjuje proporcionalni sistem sa otvorenim listama, pri čemu cela teritorija zemlje predstavlja jednu izbornu jedinicu. Skupština Kosova ima 120 mesta, od kojih je 20 garantovano za nevećinske zajednice, odnosno 10 za srpsku zajednicu i 10 za ostale nevećinske zajednice. Za političke subjekte koji se takmiče za negarantovana mesta primenjuje se izborni prag od 5%, dok se taj prag ne primenjuje na subjekte koji se takmiče za garantovana mesta. Birači imaju pravo da glasaju za jedan politički subjekt i do deset kandidata unutar liste tog subjekta.

Zakon o opštim izborima, usvojen 2023. godine, doneo je nekoliko važnih promena u administriranju izbora, uključujući proširenje oblika glasanja van Kosova, brojanje glasova kandidata u opštinskim centrima za brojanje i proširenje preferencijalnog glasanja do deset kandidata. Ove promene nastavile su da se primenjuju i na izborima od 7. juna 2026. Iskustvo poslednjih izbornih procesa pokazalo je da su neke od ovih promena poboljšale mogućnosti učešća, posebno za birače van Kosova, ali su istovremeno povećale administrativnu složenost procesa i zahteve za većim organizacionim kapacitetima izbornih institucija.

Kosovo nastavlja da primenjuje proporcionalni sistem sa otvorenim listama, gde cela teritorija zemlje čini jednu izbornu zonu. Skupština Kosova ima **120 mesta**, od kojih je **20 zagarantovano za nevećinske zajednice, naime 10 za srpsku zajednicu i 10 za ostale nevećinske zajednice**. Za političke subjekte koji se takmiče za negarantovana mesta primenjuje se izborni prag od 5%, dok se ovaj prag ne primenjuje na subjekte koji se takmiče za zagarantovana mesta. Birači imaju pravo da glasaju za jedan politički subjekt i do deset kandidata unutar liste tog subjekta

Tokom perioda pre izbora od 7. juna, Centralna izborna komisija usvojila je izmene i dopune četiri izborne uredbe. Ove izmene odnosile su se na registraciju i glasanje van Kosova, funkcionisanje Centra za brojanje i rezultate, procedure glasanja, brojanja na biračkom mestu i upravljanja biračkim mestom, kao i na uređivanje procedura akreditacije izbornih posmatrača. Većina ovih izmena imala je tehnički karakter i imala je za cilj prilagođavanje procedura iskustvima poslednjih izbornih procesa.

Najproblematičnija izmena odnosila se na Izbornu uredbu br. 04/2026 o posmatračima izbora. Ovom uredbom CIK je proširio obim dokumentacije i informacija koje se traže od organizacija civilnog društva za akreditaciju, uvodeći zahteve koji prevazilaze one propisane Zakonom o opštim izborima. Ovakav pristup umanjio je mogućnost ostvarivanja nezavisnog posmatranja izbora, otežao proces akreditacije i dao CIK-u širi prostor za procenu u oblasti u kojoj zakon predviđa jasne i ograničene kriterijume.

DnD ocenjuje da uređivanje posmatranja izbora treba da ostane čvrsto povezano sa zakonskom osnovom. Posmatranje izbora je važan mehanizam za transparentnost i poverenje u izborni proces, pa procedure akreditacije treba da olakšaju ostvarivanje ove uloge, a ne da je opterećuju administrativnim zahtevima koji nisu neophodni za integritet procesa.

Još jedan slučaj koji je pokazao potrebu za većom pažnjom u tumačenju nadležnosti CIK-a bila je odluka da se biračima van Kosova dozvoli identifikacija isteklim dokumentima. Ovu odluku poništio je Izborni panel za žalbe i predstavke nakon žalbe KDI-ja. Odluka IPŽP-a vratila je primenu zakonskog standarda za identifikaciju birača i potvrdila značaj pravne kontrole nad odlukama izborne administracije.

Pored pitanja povezanih sa podzakonskim aktima, proces od 7. juna pokazao je i nastavak postojanja određenih praznina u izbornom zakonodavstvu. Političke aktivnosti pre zvaničnog početka kampanje ostaju neregulisane, ostavljajući političkim subjektima i kandidatima prostor za predizbornu promociju bez istog nivoa transparentnosti, odgovornosti i finansijskog izveštavanja koji se zahteva tokom zvanične kampanje.

I kampanja u digitalnom prostoru nastavlja da se razvija brže od regulatornih kapaciteta institucija. Sponzorisanost oglašavanje na društvenim mrežama, korišćenje nezvaničnih stranica, proizvodnja skupog digitalnog sadržaja i širenje dezinformacija zahtevaju jasnija pravila za transparentnost troškova, identifikaciju naručilaca političkog sadržaja i finansijsko izveštavanje o onlajn aktivnostima.

Zakon o opštim izborima, usvojen 2023. godine, uveo je nekoliko važnih promena u sprovođenju izbora, uključujući proširenje oblika glasanja van Kosova, brojanje glasova kandidata u opštinskim centrima za brojanje i proširenje preferencijalnog glasanja na deset kandidata. Ove promene su nastavljene da se primenjuju na izborima održanim 7. juna 2026. godine. Iskustvo iz nedavnih izbornih procesa pokazalo je da su neke od ovih promena poboljšale mogućnosti učešća, posebno za birače van Kosova, ali su istovremeno povećale administrativnu složenost procesa i zahteve za većim organizacionim kapacitetima izbornih institucija.

Standard pravne podobnosti kandidata takođe ostaje pitanje koje zahteva preispitivanje. Nakon zakonskih izmena iz 2023. godine, zabrana kandidovanja uglavnom je vezana za kazne efektivnog zatvora duže od jedne godine. Ovaj standard ostavlja prostor da lica osuđena za dela povezana sa korupcijom ili zloupotrebom javne dužnosti ostanu podobna za kandidovanje u slučajevima kada su im izrečene alternativne kazne ili novčane kazne.

U pogledu rodne ravnopravnosti, pravni okvir i dalje garantuje minimalnu zastupljenost od 30% za manje zastupljeni rod na izbornim listama i u raspodeli mandata. Ipak, iskustvo ovih izbora pokazuje da zakonska kvota uglavnom obezbeđuje formalnu zastupljenost, dok su suštinsko učešće žena u kampanji, javnim debatama i političkom odlučivanju i dalje ograničeni.

Uopšteno, pravni okvir omogućio je organizovanje izbora od 7. juna 2026. i obezbedio dovoljnu osnovu za administriranje procesa. Ipak, iskustvo ovog procesa, kao i drugih procesa sprovedenih tokom poslednjih godina, potvrđuje potrebu za preispitivanjem izbornog zakonodavstva kako bi se adresirali glavni tehnički, ali i sa držinski nedostaci izbornog sistema Kosova.

4. ADMINISTRIRANJE IZBORA

Na osnovu važećih ustavnih i zakonskih odredbi, organ odgovoran za pripremu, nadzor, usmeravanje i verifikaciju radnji povezanih sa izbornim procesom, kao i za objavljivanje izbornih rezultata, jeste Centralna izborna komisija. U vršenju svojih odgovornosti CIK se oslanja na Sekretarijat CIK-a, koji nosi glavni teret tehničkog i administrativnog sprovođenja izbornih operacija.

Na opštinskom nivou, administriranje izbora sprovodi se kroz opštinske izborne komisije, koje funkcionišu u svakoj od 38 opština Kosova. Ove komisije odgovorne su za tehničke pripreme na lokalnom nivou, koordinaciju sa CIK-om, usluge biračima, organizovanje obuka i podršku telima koja administriraju glasanje na dan izbora.

Proces glasanja na biračkim mestima administriraju birački odbori, koje čine članovi nominovani od političkih subjekata i imenovani prema procedurama koje utvrđuje CIK. Nakon završetka glasanja, proces se nastavlja u opštinskim centrima za brojanje, gde se prima izborni materijal, verifikuju glasovi za političke subjekte i broje glasovi za kandidate. Centar za brojanje i rezultate administrira uslovne glasove, glasove van Kosova, glasove osoba sa posebnim potrebama, eventualna ponovna brojanja i tehničku pripremu konačnih rezultata.

Na izborima od 7. juna 2026. opšte administriranje izbornog procesa bilo je znatno mirnije i urednije nego u prethodnim procesima. CIK i njegov Sekretarijat uspeli su da realizuju izborne operacije u predviđenim rokovima, bez problema koji bi direktno uticali na ukupni integritet procesa. Za razliku od izbora 2025. godine, glavne faze administriranja nisu bile praćene velikim kašnjenjima, tehničkim neuspesima sa javnim posledicama ili stalnim političkim osporavanjima unutar CIK-a.

Na izborima održanim 7. juna 2026. godine, celokupno upravljanje izbornim procesom bilo je znatno glađe i urednije nego u prethodnim procesima. CIK i njegov Sekretarijat uspeli su da sprovedu izborne operacije u predviđenim rokovima, bez problema koji bi direktno uticali na celokupni integritet procesa. Za razliku od izbora 2025. godine, glavne faze upravljanja nisu praćene većim kašnjenjima, tehničkim kvarovima sa javnim posledicama ili tekućim političkim sukobima unutar CIK-a.

4.1 Rad Centralne izborne komisije

Centralna izborna komisija administrirala je vanredne parlamentarne izbore od 7. juna 2026. na uglavnom profesionalan i efikasan način. Uprkos kraćim rokovima za organizovanje procesa, većina glavnih operacija realizovana je na vreme i bez većih prepreka. CIK je usvojio potrebne odluke za organizovanje izbora, sertifikaciju političkih subjekata i kandidata, birački spisak, glasanje van Kosova, sastav izbornih tela, izborni materijal, kao i procedure povezane sa danom glasanja i narednim fazama brojanja.

Za razliku od izbora 2025. godine, rad CIK-a nije bio obeležen stalnim političkim tenzijama, velikim kašnjenjima u glavnim operacijama ili tehničkim neuspesima sa direktnim uticajem na javno poverenje. Većina potrebnih odluka za organizovanje procesa doneta je na vreme i bez većih osporavanja među članovima Komisije.

Od raspisivanja izbora, CIK je održavao češće sednice na kojima su usvajane ključne odluke za sprovođenje izbornog operativnog plana. Te odluke obuhvatile su sertifikaciju političkih subjekata i kandidata, birački spisak, glasanje van Kosova, sastav izbornih tela, izborni materijal, procedure za dan glasanja i naredne faze brojanja. U većini slučajeva odlučivanje je bilo mirnije i manje politizovano nego u prethodnim procesima. U znatno češćim slučajevima nego u ranijim izbornim ciklusima, CIK je koristio i procedure odlučivanja putem cirkularnih sednica, bez fizičkog prisustva. Iako ova praksa može biti potrebna za tehnička i hitna pitanja, njena upotreba treba da ostane ograničena i obrazložena. Odlučivanje CIK-a, posebno o pitanjima od javnog interesa, treba da se odvija što otvorenije, uz mogućnost praćenja od strane javnosti, medija i posmatrača.

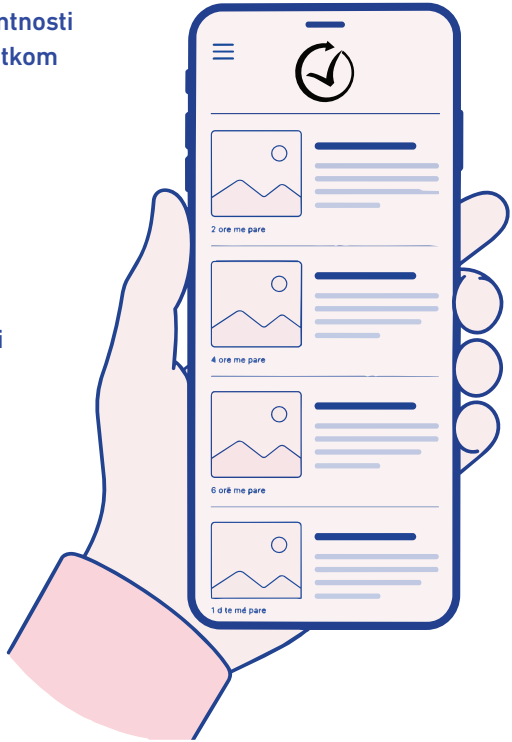
Od objavljivanja izbora, CIK je održavao češće sastanke kako bi usvojio ključne odluke za sprovođenje plana izbornih operacija. Ove odluke su obuhvatile sertifikaciju političkih subjekata i kandidata, spisak birača, glasanje van Kosova, sastav izbornih tela, izborni materijal, procedure na dan izbora i naknadne faze brojanja. U većini slučajeva, donošenje odluka je bilo mirnije i manje politizovano nego u prethodnim procesima. U znatno većem broju slučajeva nego u prethodnim izbornim ciklusima, CIK je takođe koristio procedure donošenja odluka putem cirkulišućih sastanaka (bez fizičkog prisustva).

Pored uglavnom urednog, funkcionalnog i neopterećenog odlučivanja unutar CIK-a, rad Sekretarijata CIK-a predstavlja jedan od najpozitivnijih aspekata ovog izbornog procesa. Priprema izbornog materijala, koordinacija sa opštinskim strukturama, organizovanje glasanja van Kosova, tehnička podrška OCB-ovima i CBR-u, kao i obrada podataka realizovani su uz viši nivo urednosti i koordinacije. To je neposredno uticalo na tok procesa i izbegavanje problema koji su obeležavali prethodne izbore.

Posebnu ocenu zaslužuje i rad Sekretarijata CIK-a, koji je nosio glavnu odgovornost za praktično sprovođenje izbornih operacija. Priprema izbornog materijala, organizacija glasanja na Kosovu i van Kosova, koordinacija sa opštinskim strukturama, funkcionisanje sistema za izveštavanje i obrada podataka realizovani su urednije nego u prethodnim procesima. To se odrazilo i na bolji tok objavljivanja rezultata i bolje upravljanje informacijama o odvijanju izbornih operacija i procedura.

Jedan od pozitivnih elemenata u tom pogledu bio je nivo transparentnosti CIK-a u vezi sa napretkom izbornih aktivnosti i operacija.

Posebno vredi istaći kontinuirano i nepristrasno informisanje javnosti od strane CIK-a o napretku izbornih aktivnosti.

CIK je objavljivao česta, redovna i detaljna saopštenja tokom perioda pripreme za izbore, dana glasanja i postizborne faze, putem kojih su javnost i mediji bili obavešteni o izbornim operacijama u zemlji i van nje, kao i o svakodnevnom napretku aktivnosti brojanja u NSC i CRC. Ove informacije su bile operativne i objašnjavajuće prirode, pružajući javnosti i medijima redovne podatke o svakoj fazi izbornog procesa.

Jedan od pozitivnih elemenata u tom pogledu bio je nivo transparentnosti CIK-a o toku izbornih aktivnosti i operacija. Posebno treba istaći kontinuirano i nepristrasno informisanje javnosti od strane CIK-a o toku izbornih aktivnosti. CIK je objavljivao česta, redovna i detaljna obaveštenja tokom pripremnog perioda, dana glasanja i postizborne faze, kroz koja su javnost i mediji informisani o izbornim operacijama u zemlji i van zemlje, kao i o svakodnevnom toku brojanja u OCB-ovima i CBR-u. Ova obaveštenja imala su operativni i objašnjavajući karakter, dajući javnosti i medijima redovne podatke o svakoj fazi izbornog procesa.

Dobre rezultate pokazali su i drugi timovi u Sekretarijatu CIK-a, uključujući jedinice odgovorne za upravljanje podacima, digitalne sisteme, objavljivanje rezultata i rad u CBR-u. Stabilnije, sistematičnije i detaljnije objavljivanje podataka i bolje funkcionisanje onlajn platformi pozitivno su uticali na transparentnost procesa i pristup građana, civilnog društva, medija i političkih subjekata informacijama.

Uprkos uglavnom pozitivnoj oceni, pojedine odluke CIK-a ostale su problematične. Uredba o posmatračima izbora¹ proširila je zahteve za akreditaciju posmatračkih organizacija iznad onoga što predviđa Zakon o opštim izborima. DnD ocenjuje da je ovo uređenje nepotrebno opteretilo proces akreditacije za posmatračke organizacije i dalo CIK-u širi prostor za procenu nego što je predviđeno zakonom.

¹ Izborna uredba br. 04/2026 o posmatračima izbora. Pristupljeno 08.07.2026 na linku: <https://kqz-ks.org/wp-content/uploads/2026/05/Rregullore-Zgjedhore-Nr.04-2026-Vezhguesit-e-Zgjedhjeve.pdf>

Odluka da se biračima van Kosova dozvoli da se identifikuju sa isteklim dokumentima bila je još jedan slučaj u kojem je CIK prekoračio zakonski osnov. Ovu odluku je poništio Izvršni komisionar za glasanje (ECAP) nakon žalbe KDI-a. Iako je odluka ECAP-a ispravila ovo pitanje pre nego što je imala bilo kakve posledice po proces glasanja, CIK nije učinio dovoljno da ispravi prethodno obaveštenje kako bi se omogućilo glasanje sa isteklim dokumentima. Štaviše, način i nivo komunikacije ovih informacija izbornom osoblju u diplomatskim predstavništvima gde se glasanje održalo ostaje nejasan.

Odluka da se biračima van Kosova dozvoli identifikacija isteklim dokumentima bila je još jedan slučaj u kojem je CIK prekoračio zakonsku osnovu. Ovu odluku je IPŽP poništio nakon žalbe KDI-ja.² Iako je odluka IPŽP-a ispravila ovo pitanje pre nego što bi proizvelo posledice u procesu glasanja, CIK nije učinio dovoljno da ispravi prethodno obaveštenje o dozvoli glasanja sa isteklim dokumentima. Pored toga, ostaje nejasan način i nivo komunikacije ove informacije sa izbornim osobljem u diplomatskim predstavništvima u kojima je organizovano glasanje.

CIK takođe nije uspeo da na održiv način reši pitanje izborne administracije u severnim opštinama. Nedostatak opštinskih izvršnih izbornih službenika u ovim opštinama ponovo je pokriven privremenim rešenjima.

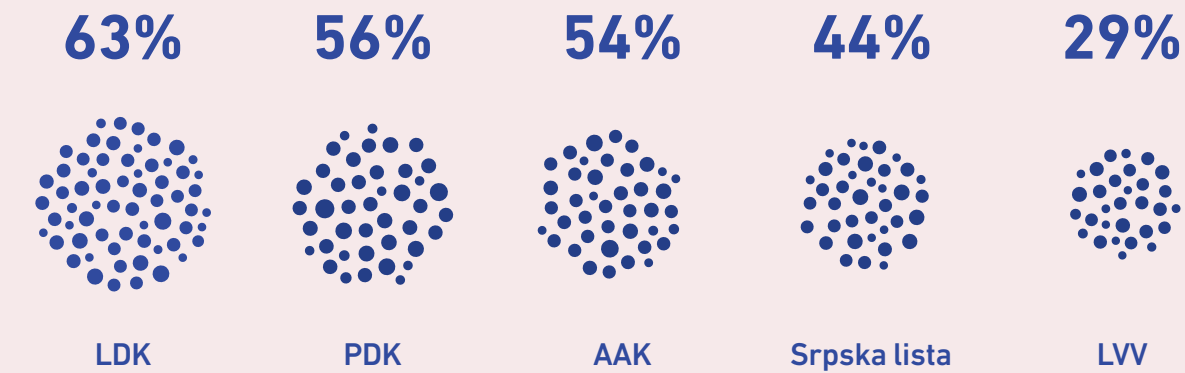
Još jedno problematično pitanje bila je Uredba o posmatračima izbora, kojom je CIK uveo dodatne zahteve za akreditaciju posmatračkih organizacija. DnD ocenjuje da neki od tih zahteva prevazilaze ono što predviđa Zakon o opštim izborima i nepotrebno opterećuju proces akreditacije organizacija civilnog društva. Uređenje posmatran-

ja treba da obezbedi transparentnost i red, ali bez pretvaranja akreditacije u nepotreban proces administrativne kontrole nad posmatračkim organizacijama.

Uopšteno, DnD ocenjuje da su CIK i njegov Sekretarijat administrirali izbore od 7. juna profesionalno i uz vidljiva poboljšanja u odnosu na poslednje izborne procese. Redovno informisanje javnosti, bolje funkcionisanje sistema podataka, bolja tehnička koordinacija i manje osporavano odlučivanje pozitivno su uticali na kvalitet administriranja. Uočeni nedostaci, uključujući odluke koje su ispravljene mehanizmima izborne pravde, uredbu o posmatračima, korišćenje elektronskih cirkularnih sednica i administriranje u severnim opštinama, nisu ugrozili ukupni integritet procesa, ali predstavljaju pitanja koja treba rešavati u budućim procesima.

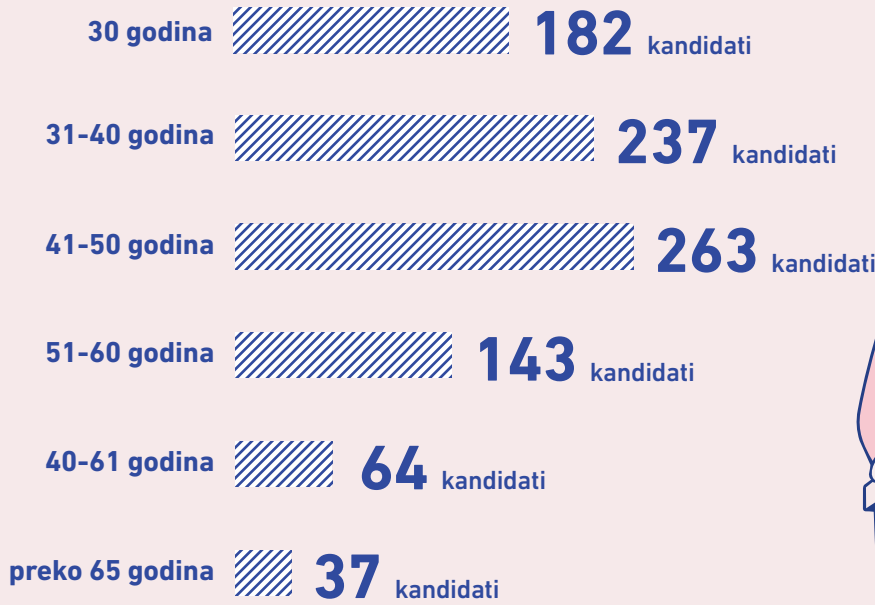
² Odluka Izbornog panela za žalbe i predstavke ZP. Anr.19/2026, od 5. juna 2026. Pristupljeno 08.07.2026 na linku: <https://smaa.rks-gov.net/documents/51968.pdf>

Ažuriranje lista kandidata mladim ljudima iz glavnih stranaka

Ovaj nivo promena ukazuje na to da političke stranke, iako su se takmičile u ponovljenom izbornom procesu u kratkom periodu, nisu ušle u trku sa potpuno recikliranim listama. Konkretno, DSK, PDK i AAK su napravile veće intervencije u sastavu svojih lista.

Prosečna starost sertifikovanih kandidata bila je 42 godine.

Ova raspodela pokazuje da je većina kandidata starosti između 31 i 50 godina, dok veoma mladi kandidati i oni stariji od 60 godina čine manji deo lista.

4.2 Opštinske izborne komisije i birački odbori

Opštinske izborne komisije su glavna veza između CIK-a i izborne administracije na terenu. One su odgovorne za tehničku organizaciju procesa na opštinskom nivou, uključujući usluge biračima, pripremu biračkih mesta, koordinaciju obuke, prijem i distribuciju izbornog materijala i podršku biračkim odborima tokom izbornog dana.

Birački odbori administriraju proces glasanja na svakom biračkom mestu. Njihova uloga obuhvata otvaranje biračkog mesta, verifikaciju birača, izdavanje glasačkih listića, održavanje reda unutar biračkog mesta, zaštitu tajnosti glasa i predaju materijala nakon završetka glasanja.

DnD nije sprovodio kontinuiran i strukturisan monitoring rada svih opštinskih izbornih komisija tokom pripremnog perioda. Zbog toga se ocena za ovaj deo uglavnom zasniva na javnim odlukama i informacijama CIK-a, podacima koje su posmatrači prijavili na dan izbora, kao i pitanjima koja su evidentirana tokom administriranja glasanja i prvih faza nakon zatvaranja biračkih mesta.

Prema dostupnim podacima, funkcionisanje OIK-a i biračkih odbora nije bilo praćeno velikim organizacionim problemima. Biračka mesta su uglavnom otvorena na vreme, izborni materijal je bio dostupan, a proces glasanja odvijao se bez ozbiljnih prekida. Slučajevi kašnjenja u otvaranju bili su ograničeni i uglavnom povezani sa odsustvom nekog člana biračkog odbora ili tehničkim pitanjima na određenim biračkim mestima.

Ipak, dan izbora pokazao je da se određene slabosti u praktičnoj organizaciji procesa ponavljaju. Najizraženija je bila teškoća znatnog broja birača da pronađu tačno biračko mesto. Ovaj problem ne odnosi se samo na centralno informisanje od strane CIK-a, već i na način na koji se birači usmeravaju u biračkim centrima, posebno u većim opštinama i centrima sa većim brojem biračkih mesta.

Pristup osoba sa invaliditetom biračkim centrima ostao je ponavljajući problem. Deo biračkih centara i dalje nije obezbeđivao odgovarajuće uslove za lak i samostalan pristup. Ovo pitanje zahteva ranije postupanje izborne administracije, u saradnji sa opštinama i institucijama koje upravljaju javnim objektima koji se koriste za glasanje.

U severnim opštinama izborna administracija nastavila je da se oslanja na privremena rešenja zbog nedostatka opštinskih izvršnih izbornih službenika. Iako su ova rešenja omogućila sprovođenje procesa, ona ne predstavljaju održiv model za administriranje izbora na opštinskom nivou. CIK treba da tretira ovo pitanje kao deo redovnog funkcionalizovanja izborne administracije, a ne kao problem koji se rešava tek uoči izbora.

Prema oceni DnD-a, OIK-i i birački odbori uspeali su da ispune osnovne zadatke organizovanja i administriranja glasanja. Uočeni nedostaci nisu uticali na ukupni integritet procesa, ali pokazuju da usluge biračima, pristup biračkim centrima i izborna administracija u severnim opštinama zahtevaju održivije rešavanje u budućim procesima.

4.3 Rad u opštinskim centrima za brojanje

Opštinski centri za brojanje predstavljaju jednu od najvažnijih promena u izornoj administraciji nakon poslednje zakonske reforme. Kroz njih je brojanje glasova za kandidate premešteno sa biračkih mesta na opštinski nivo, sa ciljem da se proces odvija u kontrolisanijim uslovima, sa više prostora za posmatranje i boljim mogućnostima za verifikaciju podataka. U ovim centrima vrši se prijem izbornog materijala sa biračkih mesta, verifikacija glasova za političke subjekte, brojanje glasova za kandidate, popunjavanje relevantnih obrazaca i slanje podataka ka Centru za brojanje i rezultate.

Na parlamentarnim izborima od 7. juna 2026. rad u OCB-ovima zabeležio je vidljivo poboljšanje u odnosu na poslednje izborne procese. Za razliku od prethodnih izbora, ova faza nije bila praćena velikim kašnjenjima u početku, proceduralnim problemima ili nejasnoćama oko načina funkcionisanja centara. Evidentirane greške bile su uglavnom tehničke, proceduralne ili ljudske prirode, koncentrisane na određene stolove i biračka mesta. Podaci posmatranja i rezultati ponovnog brojanja ne pokazuju organizovan obrazac mešanja, pritiska ili manipulacije brojanjem u OCB-ovima.

> DnV je posmatrao rad NKC-a putem oko **100 posmatrača angažovanih na terenu.**

> Podaci u ovom podpoglavlju potkrepljeni su direktnim izveštajima posmatrača na terenu, preko 500 praćenih šaltera, kao i 50 prijavljenih obrazaca za incidente.

> Opšta evaluacija DnV-a u vezi sa radom NKC-a je pozitivna. NKC su funkcionisali kao kontrolisaniji i transparentniji prostori za brojanje glasova kandidata. U velikoj većini praćenih segmenata, posmatrači su imali priliku da jasno vide glasački listić na ekranu i njegovu registraciju u sistemu.

I većini opština brojanje je počelo i nastavilo se stabilnim tempom, uz redovno prisustvo službenika bezbednosti, bolju organizaciju prostora za brojanje i dovoljan pristup za posmatrače.

DnD je posmatrao rad OCB-ova kroz oko 100 posmatrača angažovanih na terenu. Podaci u ovom potpoglavlju zasnivaju se na direktnim izveštajima posmatrača sa terena, na više od 500 posmatranih stolova, kao i na 50 prijavljenih formulara incidenata.

Opšta ocena DnD-a o radu OCB-ova je pozitivna. OCB-ovi su funkcionisali kao kontrolisaniji i transparentniji prostori za brojanje glasova kandidata. U ogromnoj većini posmatranih segmenata posmatrači su mogli jasno da vide glasački listić na ekranu i njegovo evidentiranje u sistemu.

U tom pogledu, upotreba kamera i monitora bila je među najvažnijim elementima procesa. Na gotovo svim posmatranim stolovima kamere i odgovarajući monitori bili su funkcionalni na svim aktivnim stolovima, dok je u 11 slučajeva prijavljeno da su bili funkcionalni samo na nekim stolovima. Samo u jednom izveštaju evidentirano je da kamere i monitori nisu bili funkcionalni tokom perioda od oko jednog sata.

Tehnički problemi ipak su bili prisutni, posebno na početku procesa. Posmatrači su prijavljivali izolovane slučajeve kamere koje nisu davale jasnu sliku, monitora koji nisu radili, prekida interneta, problema sa sistemom ili softverom, kao i prekida električne energije u određenim slučajevima. Prema izveštajima posmatrača, najveći deo problema odnosio se na fazu pokretanja i tehničkog prilagođavanja, dok se proces stabilizovao narednih dana.

Ipak, ovi problemi ne predstavljaju narušavanje integriteta procesa. U većini slučajeva oni su izazvali kašnjenja, ponavljanje evidencije ili potrebu za tehničkom intervencijom. Kada su greške primećene tokom obrade, timovi su ponovo pokretali proces za relevantni subjekt ili biračko mesto i nastavljali sa novim unosom u sistem. Ova reakcija je važna jer pokazuje da je sistem imao mogućnost korekcije tokom procesa, a ne samo nakon njegovog završetka.

U pogledu reda i ponašanja aktera unutar OCB-ova, proces je bio uglavnom miran. Prijavljeno je da je na ulazu u sve OCB-ove bilo prisustva policijskih službenika, koji

su se starali o evidentiranju prisustva i, uopšteno, o bezbednosti u OCB-u. Posmatrači nisu prijavili mešanje ili pritisak na timove za brojanje od lica izvan tima. Oštre debate ili bezbednosni incidenti prijavljeni su samo u retkim slučajevima.

Pristup posmatrača procesu bio je uglavnom dobar. Ipak, u nekoliko izolovanih slučajeva prijavljeno je ograničavanje kretanja posmatrača između stolova u OCB-u.

Najosetljiviji deo rada u OCB-ovima odnosi se na tačnost evidentiranja glasova za kandidate. Podaci primljeni od posmatrača DnD-a pokazuju da su nepodudarnosti između glasačkog listića prikazanog na ekranu i unosa u sistem prijavljene na 12 posmatranih stolova. Ti incidenti uglavnom su bili ljudske greške pri čitanju ili unosu podataka, kao što su zamena brojeva kandidata, nečitavanje jednog glasačkog listića, pogrešno evidentiranje glasa za kandidata ili mešanje glasa jednog subjekta sa drugim subjektom. U nekoliko slučajeva proces je vraćen na početak za relevantni subjekt i greške su ispravljene. Pored toga, podaci posmatranja ne pokazuju organizovan obrazac menjanja glasova kandidata.

Nejasni ili osporeni glasovi prijavljeni su u 36 slučajeva, dok su prigovori ili žalbe tokom obrade evidentirani samo u tri slučaja. To je pozitivan pokazatelj prihvatanja odluka stolova za brojanje od strane prisutnih aktera. U procesu u kojem se broje preferencijalni glasovi i u kojem svaki glas može biti važan za kandidate, ovako mali broj prigovora pokazuje da je većina odluka za stolovima prihvaćena bez osporavanja.

Kada je reč o izbornom materijalu i sigurnosnim trakama, proces je bio uglavnom uredan. Nepodudarnosti brojeva ili kodova sigurnosnih traka prijavljene su samo u ograničenim slučajevima. Na kraju obrade, u ogromnoj većini segmenata prijavljeno je da su relevantni obrasci popunjeni i potpisani od strane brojača, kao i da su postavljene i evidentirane nove sigurnosne trake nakon zatvaranja materijala. To pokazuje dobru proceduralnu disciplinu u fazi zatvaranja kutija i izbornog materijala.

Što se tiče incidenata, izveštaji posmatrača sa terena pokazuju da su dve kategorije bile najizraženije: tehnički problemi i greške u brojanju ili evidentiranju glasova, sa po 19 prijava. Četiri incidenta odnosila su se na izborni materijal ili sigurnosne trake, tri na ometanje posmatranja, tri na obrasce i rezultate, jedan na red i bezbednost u OCB-u i jedan na neovlašćeno mešanje. To poka-

zuje da glavna priroda incidenata nije bila povezana sa političkim pritiskom ili narušavanjem pristupa procesu, već sa tehničkom i operativnom tačnošću brojanja.

Izveštaj Sekretarijata CIK-a o ponovnom brojanju 185 redovnih biračkih mesta podržava ovu ocenu. Ponovno brojanje obuhvatilo je 185 biračkih mesta, odnosno 7,41% od ukupno 2.498 redovnih biračkih mesta. Proces je počeo 18. juna i završen 19. juna. Nakon ponovnog brojanja, promene u glasovima političkih subjekata evidentirane su na 27 biračkih mesta u 16 opština. Apolutna promena kod političkih subjekata iznosila je 56 glasova, dok je efektivna promena bila neto povećanje od 16 glasova.

Ovaj nivo promene veoma je nizak za ponovno brojanje 185 biračkih mesta. Na 21 biračkom mestu promena je bila povezana sa ponovnom ocenom validnosti glasačkih listića, pri čemu je 25 listića prethodno tretiranih kao nevažećih ocenjeno kao važeće, dok je 9 listića ocenjenih kao važeći u OCB-u proglašeno nevažećim. Na šest drugih biračkih mesta ponovno brojanje je evidentiralo slučajeve u kojima su glasovi jednog političkog subjekta pogrešno brojani za drugi subjekt, bez uticaja na ukupan broj važećih glasova.

Promene u glasovima kandidata bile su brojnije, ali ograničene po težini. Prema izveštaju Sekretarijata, promene su evidentirane kod 547 kandidata. Kod 388 kandidata evidentirano je ukupno 1.197 glasova manje, dok je kod 447 kandidata evidentirano 1.634 glasa više. Apsolutna promena iznosila je 2.831 glas, odnosno 1,4% od ukupno 201.423 važeća glasa za kandidate na ponovo brojanim biračkim mestima. Za 355 kandidata nije evidentirana nijedna promena.

Najvažnija je priroda ovih promena. Izveštaj Sekretarijata pokazuje da je 92% razlika predstavljalo razliku od samo jednog glasa za kandidata na jednom biračkom mestu. Veće razlike bile su retke, dok je najveća promena iznosila četiri glasa za jednog kandidata na jednom biračkom mestu. Ovi nalazi podudaraju se i sa izveštajima posmatrača DnD-a u OCB-ovima, prema kojima su uočene greške uglavnom bile male ljudske greške u čitanju, kategorizaciji ili evidentiranju, a ne odstupanja koja bi promenila opštu ocenu integriteta procesa.

S druge strane, prema posmatranju rada OCB-ova, a posebno ponovnom brojanju 7,4% biračkih mesta, uočeni su i nalazi koje nadležni organi treba dalje da tretira-

ju. Prijavljene su sumnje u sličnost potpisa na biračkim mestima u Gračanici i Ranilugu, glasački listići sa sumnjivim simbolima u Ranilugu, kao i glasački listići popunjeni na sličan način u Klokotu.

Prema oceni DnD-a, u poređenju sa prethodnim procesima, procedure administrirane u OCB-ovima zabeležile su poboljšanje u organizaciji, transparentnosti, kontroli i mogućnosti korekcije tokom procesa. Upotreba kamera i monitora, bolji pristup posmatrača, redovno prisustvo bezbednosti i bolja disciplina procedura zatvaranja doprineli su pouzdanijem procesu. Nalazi iz monitoringa DnD-a i izveštaji o ponovnom brojanju pokazuju da, iako proces i dalje zahteva praktična poboljšanja, OCB-ovi su u ovom izbornom procesu funkcionisali znatno stabilnije.

4.4 Rad u Centru za brojanje i rezultate

Centar za brojanje i rezultate predstavlja završnu kari-ku tehničkog administriranja izbornih rezultata. U ovom centru obrađuju se kategorije glasova koje se ne zaključuju na biračkim mestima ili u opštinskim centrima za brojanje, uključujući uslovne glasove, glasove izvan Kosova, glasove osoba sa posebnim potrebama, kao i eventualne procese ponovnog brojanja. CBR ima važnu ulogu i u kontroli izbornog materijala, verifikaciji obrazaca i tehničkoj pripremi konačnih rezultata za sertifikaciju od strane CIK-a.

Na izborima od 7. juna 2026. rad u CBR-u odvijao se uglavnom uredno i bez velikih kašnjenja. Procedure za postupanje sa uslovnim glasovima, glasovima izvan Kosova, poštanskim glasovima i drugim zakonom predviđenim kategorijama završene su relativno brzo. Ova faza procesa nije bila praćena velikim javnim osporavanjima ili nejasnoćama koje bi ugrozile poverenje u rezultate.

CBR je imao odgovarajuće kapacitete za administriranje postupaka predviđenih zakonom. Povećanje broja stolova za brojanje, bolja organizacija rada i urednija koordinacija sa Sekretarijatom CIK-a doprineli su tome da se različite kategorije glasova obrađuju bez odugovlačenja. To je bilo posebno važno za glasove van Kosova, koji su u ranijim procesima bili među najosetljivijim i najspornijim segmentima postizborne faze.

Transparentnost procesa takođe je bila bolja. CIK je objavljivao redovna obaveštenja o toku rada u CBR-u i o glavnim fazama brojanja. Postepeno objavljivanje podataka na platformi rezultata pružilo je političkim subjektima, medijima i građanima bolju mogućnost da prate proces.

Prema oceni DnD-a, CBR je uspešno administrirao glavne postupke koji spadaju u njegovu nadležnost. Uslovni glasovi, glasovi izvan Kosova, glasovi poštom, druge kategorije glasova predviđene zakonom i ponovna brojanja obrađeni su bez kašnjenja i bez problema koji bi uticali na ukupni integritet izbora. Povećanje kapaciteta za brojanje i redovnije javno informisanje doprineli su tome da se ova faza završi jasnije i brže nego u prethodnim procesima.

4.5 Glasanje van zemlje

Glasanje van Kosova ostalo je jedan od najvažnijih segmenata izbornog procesa, kako zbog velikog broja registrovanih birača, tako i zbog političke osetljivosti koju je ovaj proces imao u poslednjim izbornim ciklusima. Na izborima od 7. juna 2026. administriranje ovog procesa bilo je urednije i manje osporavano nego na prethodnim izborima.

Period registracije birača van Kosova počeo je 6. maja i završio se 17. maja 2026. Tokom ovog perioda CIK je primio 142,803 prijave za registraciju, što predstavlja rekordan broj prijava. Nakon razmatranja prijava odobreno je 132,212 zahteva, odbijeno je 10,497, dok su 94 zahteva poništena. Među odbijenim zahtevima, najveći broj se odnosio na nedostatak dokumenta koji dokazuje adresu stanovanja van Kosova, nedostatak fotografije sa identifikacionim dokumentom, nedostatak kosovskog identifikacionog dokumenta, nepodudaranje prijavljene adrese sa dostavljenom dokumentacijom, kao i druge formalne nedostatke prilikom prijave. Ovi podaci su deo izveštaja CIK-a o sertifikaciji biračkog spiska, usvojenog 21. maja 2026.

Od 132,212 birača registrovanih van Kosova, 100,970 se registrovalo za glasanje poštom u poštanske sandučice van Kosova, 3,518 za slanje poštom u poštanski sandučić CIK-a na Kosovu, dok se 27,724 registrovalo za fizičko glasanje u diplomatskim predstavništvima. Ovi brojevi pokazuju da glasanje poštom i dalje predstavlja dominan-

tan oblik učešća dijaspore, dok fizičko glasanje u diplomatskim predstavništvima ostaje važan, ali ograničeniji oblik zbog broja lokacija i njihovih kapaciteta.

Za fizičko glasanje van Kosova, CIK je organizovao glasanje u 30 diplomatskih predstavništava, od kojih je 17 ambasada i 13 konzulata, sa ukupno 47 biračkih mesta. Fizičko glasanje održano je 6. juna 2026. Od 27,724 birača registrovanih za ovaj oblik glasanja, glasalo je 22,860 građana, odnosno 82.46%. Proces je protekao bez izraženih organizacionih problema i bez ozbiljnih osporavanja.

S druge strane, glasanje poštom odvijalo se od 21. maja do 6. juna 2026. Za ovaj oblik glasanja bilo je registrovano 104,488 birača, od kojih 100,970 za slanje glasačkog listića u poštanske sandučiće van Kosova i 3,518 za slanje u poštanski sandučić CIK-a na Kosovu. Pretpostavljeni paketi sa glasačkim listićima preuzeti su iz poštanskih sandučića CIK-a u 22 različite države, kao i iz poštanskog sandučića CIK-a na Kosovu.

Dana 14. juna CIK je završio proces procene 85,790 pretpostavljenih paketa sa glasačkim listićima. Od tog broja, 82,809 paketa je odobreno, dok je 2,981 odbijen. Stopa odbijanja bila je relativno ograničena u odnosu na ukupan broj primljenih paketa, a razlozi odbijanja uglavnom su se odnosili na neispunjavanje proceduralnih kriterijuma za glasanje poštom. Nakon procene, koverta koje su sadržale glasačke listiće raspoređene su u 223 glasačke kutije prema opštinama iz kojih su dolazili registrovani birači.

Brojanje glasova poštom organizovano je u Centru za brojanje i rezultate na 20 stolova za brojanje. Ovo povećanje kapaciteta za brojanje doprinelo je tome da proces teče boljim ritmom i bez velikih kašnjenja.

U administrativnom pogledu, ovaj proces je zabeležio poboljšanje u poređenju sa izborima iz 2025. godine. Registracija birača, fizičko glasanje u diplomatskim predstavništvima, prijem poštanskih paketa, njihova procena i brojanje u CBR-u odvijali su se bez većeg politizovanja i drugih političkih sukoba. Redovno informisanje CIK-a o toku procesa takođe je pomoglo zainteresovanim stranama i javnosti da lakše prate administriranje glasanja van Kosova. Među retkim problematičnim pitanjima koja su obeležila ovaj proces bila je odluka CIK-a da biračima van Kosova dozvoli identifikaciju dokumentima kojima je istekao rok važenja.

Za fizičko glasanje van Kosova, CIK je organizovao glasanje u 30 diplomatskih predstavništava, od kojih 17 ambasada i 13 konzulata, sa ukupno 47 biračkih mesta. Fizičko glasanje je održano 6. juna 2026. godine.

27,724 birača registrovano je za ovaj oblik glasanja, glasalo je 22.860 građana ili 82.46%.

Proces je protekao bez značajnih organizacionih problema i bez ozbiljnih sporova.

Glasanje putem pošte odvijalo se od 21. maja do 6. juna 2026. godine.

CIK je 14. juna završio proces evaluacije

85,790 pretpostavljenih paketa glasačkih listića. Od ovog broja, 82.809 paketa je odobreno, dok je

2,981 odbijeno.

Stopa odbijanja bila je relativno ograničena u odnosu na ukupan broj primljenih paketa.

Uprkos generalno dobrom administriranju, glasanje van Kosova nastavilo je da pokazuje neka pitanja koja zaslužuju pažnju i institucionalno adresiranje. Tokom perioda glasanja poštom, na društvenim mrežama objavljivane su fotografije i video snimci popunjenih glasačkih listića. U pojedinim slučajevima objavljeni snimci stvarali su utisak organizovanja glasanja u grupama ili popunjavanja većeg broja glasačkih listića u istom prostoru. Iako se ovi slučajevi ne mogu oceniti samo na osnovu materijala objavljenih na društvenim mrežama, nadležne institucije treba da ih tretiraju, jer se odnose na tajnost glasanja i mogućnost uticaja na volju birača.

4.6 Sertifikacija političkih subjekata i njihovih kandidata

Proces sertifikacije političkih subjekata i kandidata za vanredne parlamentarne izbore od 7. juna 2026. odvijao se bez većih sporova i bez odluka koje bi uticale na ravnopravnost izborne trke. Za razliku od nekih prethodnih procesa, sertifikacija nije postala izvor političkih tenzija unutar CIK-a, niti pitanje koje bi zahtevalo intervenciju mehanizama izborne pravde.

Na ovim izborima sertifikovan je ukupno 21 politički subjekt i 902 kandidata za poslanike. Od sertifikovanih subjekata, tri su bila kategorisana kao koalicije, 17 kao političke partije, dok je jedan bio nezavisni kandidat. Broj kandidata bio je manji nego na vanrednim parlamentarnim izborima od 28. decembra 2025, kada se takmičilo 1,180 kandidata. Ovo smanjenje uglavnom je povezano sa manjim brojem izbornih učesnika i ograničenijim sastavom pojedinih lista subjekata nevećinskih zajednica.

Glavni albanski politički subjekti takmičili su se sa punim listama od 110 kandidata. Pokret za samoopredeljenje, Demokratska partija Kosova, Demokratski savez Kosova i Alijansa za budućnost Kosova sertifikovali su po 110 kandidata. Srpska lista se takmičila sa 25 kandidata. Ostali subjekti nevećinskih zajednica takmičili su se sa manjim listama.

Posebno pitanje u procesu sertifikacije ostaje standard pravne podobnosti kandidata. Prema Zakonu o opštim izborima, pravo kandidovanja ograničava se za lica koja

su u poslednje tri godine pravosnažno osuđena na efektivnu kaznu zatvora od jedne godine ili više. Ovaj standard ne obuhvata kandidate sa aktivnim optužnicama, niti kandidate sa pravosnažnim novčanim, uslovnim ili zatvorskim kaznama ispod zakonski utvrđenog praga. Shodno tome, u fazi sertifikacije CIK je postupao u okvirima važećeg zakona, dok pitanje ostaje u zakonskom standardu koji određuje koje kazne proizvode zabranu kandidovanja.

U tom kontekstu, prema izveštaju Kosovskog instituta za pravdu, od 902 sertifikovana kandidata, 25 kandidata, odnosno 2.77%, evidentirano je kao uključeno u krivične slučajeve.³ Od njih, 15 kandidata ima aktivne optužnice, dok 13 kandidata ima pravosnažne krivične presude. U tri slučaja isti kandidati evidentirani su kao lica koja su imala krivične presude i istovremeno aktivne optužnice. Podaci KIP-a takođe pokazuju da su kandidati uključeni u krivične slučajeve deo lista osam političkih subjekata. Prema istom izveštaju, 25 evidentiranih kandidata povezano je sa ukupno 29 krivičnih slučajeva. U podeli prema poglavljima Krivičnog zakonika, najčešći slučajevi odnose se na službenu korupciju i krivična dela protiv službene dužnosti, evidentirana 14 puta. Na nivou konkretnih krivičnih dela, KIP evidentira 10 slučajeva za „upotrebu oružja ili opasnog sredstva“, sedam slučajeva za „zloupotrebu službenog položaja, dužnosti ili ovlašćenja“ i pet slučajeva za „neprijavljivanje ili lažno prijavljivanje imovine, prihoda, poklona ili finansijskih obaveza“. U poređenju sa izborima od 28. decembra 2025, ukupan broj kandidata uključenih u krivične slučajeve smanjen je sa 27 na 25, dok je broj kandidata sa krivičnim presudama povećan sa 12 na 13, a broj političkih subjekata sa takvim kandidatima sa sedam na osam.

3 Kosovski institut za pravdu, „Integritet izbornih lista, prevremeni parlamentarni izbori 7. jun 2026“, Priština, maj 2026.

Vidljiv element ovog procesa bilo je osvežavanje kandidatskih lista glavnih partija u poređenju sa izborima od 28. decembra 2025. Na listi LDK-a, 63% kandidata bila su nova imena u odnosu na prethodnu listu; na listi PDK-a 56%; u AAK-u 54%; u Srpskoj listi 44%; dok je u LVV-u taj procenat iznosio 29%. Ovaj nivo promena pokazuje da političke partije, iako su se takmičile u ponovljenom izbornom procesu u kratkom vremenskom periodu, nisu ušle u trku sa potpuno recikliranim listama. Posebno su LDK, PDK i AAK izvršili veće promene u sastavu svojih lista.

Prosečna starost sertifikovanih kandidata bila je 42 godine. Prema starosnim grupama, 182 kandidata imala su do 30 godina, 237 je bilo od 31 do 40 godina, 263 od 41 do 50 godina, 143 od 51 do 60 godina, 40 od 61 do 64 godine, dok je 37 kandidata imalo više od 65 godina. Ova raspodela pokazuje da najveći deo kandidata pripada starosnoj grupi od 31 do 50 godina, dok veoma mladi kandidati i oni stariji od 60 godina čine manji deo lista.

U rodnom pogledu, od 902 sertifikovana kandidata, 593 su bili muškarci, a 309 žene. Žene su činile 34.3% ukupnog broja kandidata, dakle iznad zakonskog minimuma od 30%. Kod glavnih subjekata, zastupljenost žena takođe je bila iznad zakonskog praga. LVV je imao 39 žena na listi, PDK 37, LDK 38, AAK 37, dok je Srpska lista imala 10 žena od 25 kandidata. Međutim, ispunjavanje kvote na listama i dalje nije dovoljno za ravnopravno učešće u kampanji i javnom prostoru, što se šire obrađuje u delu o zastupljenosti žena u izbornom procesu.

Teritorijalna raspodela kandidata pokazuje visok stepen koncentracije u nekoliko većih opština. Iz Prizrena je dolazilo 157 kandidata, iz Prištine 153, iz Uroševca 77, iz Peći 68, dok je iz Kosova Polja bilo 55 kandidata. Ovih pet opština činilo je najveći deo sertifikovanih kandidata. S druge strane, pojedine opštine imale su veoma mali broj kandidata. Parteš i Zubin Potok imali su po jednog kandidata, Zvečan i Štrpce po dva, dok su Elez Han i Junik imali po tri kandidata.

Proces sertifikacije kandidata nastavio je da primenjuje zakonski standard podobnosti uveden nakon izmena iz 2023. godine. Prema ovom standardu, zabrana kandidovanja uglavnom se vezuje za efektivne zatvorske kazne duže od jedne godine. DnD je i u prethodnim procesima ocenio da je ovaj standard nizak za integritet političkog predstavljanja, jer omogućava kandidovanje lica koja mogu imati alternativne kazne, novčane kazne ili otvorene postupke, čak i u slučajevima povezanim sa ko-

rupcijom ili zloupotrebom javne dužnosti.

Prema opštoj oceni DnD-a, sertifikacija političkih subjekata i kandidata za izbore od 7. juna odvijala se uredno i bez problema koji bi ugrozili izbornu trku. CIK je ovu fazu administrirao mirnije nego u prethodnim procesima, dok su politički subjekti imali mogućnost da se takmiče u skladu sa zakonskim zahtevima.

4.7 Sertifikacija biračkog spiska i usluge biračima

Birački spisak za vanredne parlamentarne izbore od 7. juna 2026. sertifikovan je od strane CIK-a 21. maja 2026. Prema podacima iz sertifikacije spiska, ukupan broj državljana Kosova sa pravom glasa u ovom procesu bio je 2,092,174 birača. U poređenju sa vanrednim parlamentarnim izborima od 28. decembra 2025, spisak je sadržao 15,884 birača više.

Od ukupnog broja birača, 1,959,962 bilo je uključeno u birački spisak unutar Kosova, dok je 132,212 bilo registrovano za glasanje van zemlje. Od birača registrovanih van Kosova, 100,970 se registrovalo za slanje glasačkog listića u poštanski sandučić van Kosova, 3,518 za slanje glasačkog listića u poštanski sandučić CIK-a na Kosovu, dok je 27,724 bilo registrovano za fizičko glasanje u diplomatskim predstavništvima.

Za glasanje unutar zemlje CIK je odobrio 911 biračkih centara za redovno glasanje, sa ukupno 2,498 biračkih mesta. Za uslovno glasanje odobreno je 38 biračkih centara, po jedan u svakoj opštini, sa ukupno 52 biračka mesta. Ukupno, izborni proces unutar Kosova organizovan je u 949 biračkih centara i 2,550 biračkih mesta. Za fizičko glasanje van zemlje CIK je odobrio glasanje u 30 diplomatskih predstavništava, od kojih je 17 ambasada i 13 konzulata, sa ukupno 47 biračkih mesta.

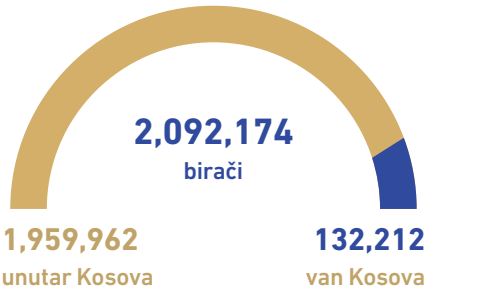
U ovom procesu broj novih birača bio je 22,685. Od njih je 16,934 napunilo 18 godina nakon izbora od 28. decembra 2025. i imalo pravo da prvi put glasa na parlamentarnim izborima. Od tog broja, 8,752 su bili muškarci, a 8,182 žene. Preostali deo, odnosno 5,751 birač, obuhvatao je građane prvi put registrovane u Centralnom matičnom registru između dva izborna procesa, kao i građane kojima je vraćeno državljanstvo Kosova.

Na ovim izborima iz Konačnog biračkog spiska uklonjeno je 6,801 lice. Od njih je 6,165 uklonjeno kao preminula lica, evidentirana od Agencije za civilnu registraciju; 419 zbog gubitka državljanstva Republike Kosovo; dok je 217 uklonjeno nakon prijema podataka od Sudskog saveta Kosova. Ova ažuriranja pokazuju da su CIK i nadležne institucije nastavili administrativno čišćenje spiska, iako njegova tačnost ostaje zavisna od kvaliteta i blagovremene međuinstitucionalne razmene podataka.

S druge strane, usluga biračima sprovedena je od 6. do 17. maja 2026. Tokom ovog perioda birači su imali pravo i mogućnost da provere birački centar u koji su raspoređeni i da podnesu zahtev za njegovu promenu. Prema podacima CIK-a, primljeno je 11,840 zahteva za promenu biračkog centra, od kojih je 11,276 odobreno, a 564 odbijeno.

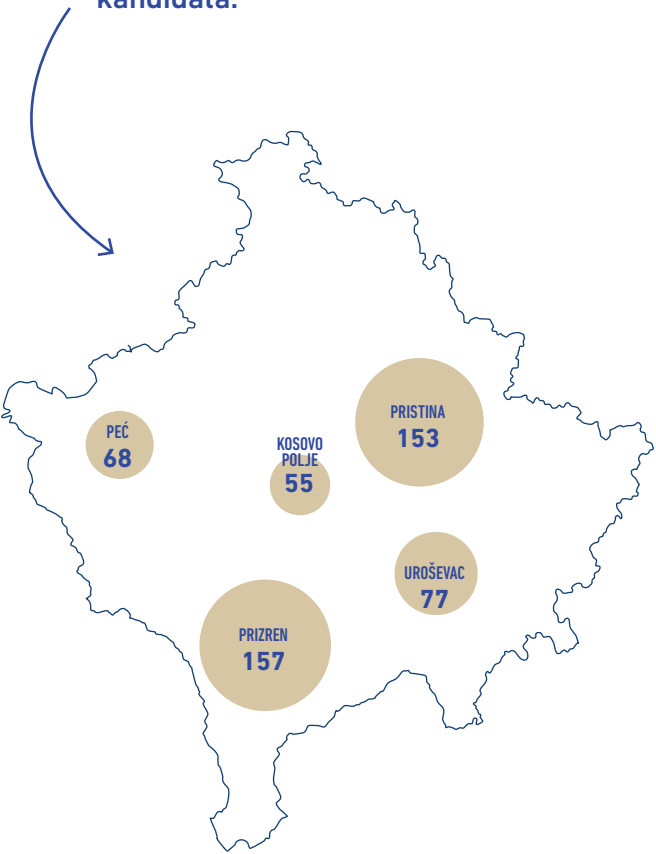
Za informisanje birača o biračkom centru, CIK je koristio i obaveštenja putem telefonskih poruka. Ovaj mehanizam, uz onlajn platformu za proveru, dao je građanima dodatnu mogućnost da se informišu pre dana izbora. Međutim, tokom dana izbora evidentirani su brojni slučajevi birača koji su imali poteškoće da pronađu tačno biračko mesto. To pokazuje da, uprkos urednoj sertifikaciji spiska i korišćenju sredstava informisanja, praktično usmeravanje birača u biračkim centrima ostaje ponavljajući problem.

Prema podacima sa overe spiska, ukupan broj građana Kosova sa pravom glasa u ovom procesu bio je

Teritorijalna raspodela kandidata pokazuje visoku koncentraciju u nekoliko većih opština.

Ovih pet opština činilo je većinu sertifikovanih kandidata.

Opština	Broj birača na Kosovu	
 Dečane	39,885	20,154 19,731
 Đakovica	118,486	59,894 58,592
 Glogovac	55,711	28,754 26,957
 Gnjilane	102,225	51,487 50,738
 Dragaš	40,340	20,254 20,086
 Istok	49,258	25,359 23,899
 Kačanik	32,132	16,309 15,823
 Klina	49,457	25,261 24,196

Broj birača van Kosova	Birački centri	Redovna biračka mesta	Centri za uslovno glasanje	Biračka mesta za uslovno glasanje
4,168	14	48	1	1
7,387	36	144	1	2
2,466	31	73	1	1
8,950	37	127	1	2
2,175	33	57	1	1
4,091	22	60	1	1
2,654	21	44	1	1
3,238	21	62	1	1

Opština	Broj birača na Kosovu	
 Kosovo Polje	53,732	26,911 26,821
 Kamenica	31,776	16,170 15,606
 Južna Mitrovica	80,271	40,737 39,534
 Leposavić	12,671	6,575 6,096
 Lipljan	63,251	32,359 30,892
 Novo Brdo	9,890	5,203 4,687
 Obilić	25,214	12,950 12,264
 Orahovac	56,705	29,017 27,688

Broj birača van Kosova	Birački centri	Redovna biračka mesta	Centri za uslovno glasanje	Biračka mesta za uslovno glasanje
2,578	16	62	1	2
3,239	28	46	1	1
6,590	32	100	1	2
18	18	25	1	1
4,475	34	83	1	1
261	18	23	1	1
1,319	14	34	1	1
4,900	34	75	1	1

Opština	Broj birača na Kosovu	
 Peć	115,600	58,564 57,036
 Podujevo	80,917	41,426 39,491
 Pristina	55,711	108,166 111,488
 Prizren	184,671	92,346 92,325
 Srbica	51,456	26,586 24,870
 Štimlje	26,853	13,684 13,169
 Štrpce	12,221	6,243 5,978
 Suva Reka	66,920	33,633 33,287

Broj birača van Kosova	Birački centri	Redovna biračka mesta	Centri za uslovno glasanje	Biračka mesta za uslovno glasanje
7,726	30	135	1	2
6,788	47	103	1	2
11,378	54	262	1	6
9,769	76	232	1	3
2,942	33	71	1	1
2,254	15	33	1	1
225	9	17	1	1
6,627	34	86	1	1

Opština	Broj birača na Kosovu	
 Uroševac	118,838	59,783 59,055
 Vitina	47,306	24,273 23,033
 Vučitrn	72,489	37,245 35,244
 Zubin Potok	6,470	3,412 3,058
 Zvečan	6,977	3,574 3,403
 Mališevo	49,258	25,359 23,899
 Junik	32,132	16,309 15,823
 Mamuša	4,503	2,307 2,196

Broj birača van Kosova	Birački centri	Redovna biračka mesta	Centri za uslovno glasanje	Biračka mesta za uslovno glasanje
9,451	48	146	1	2
4,691	30	62	1	1
6,013	32	89	1	1
85	12	15	1	1
2,175	33	57	1	1
4,091	22	60	1	1
2,654	21	44	1	1
244	1	5	1	1

Opština		Broj birača na Kosovu	 	
	Elez Han	8,506	4,293	 4,213
	Gračanica	23,969	12,049	 11,920
	Ranilug	4,892	2,564	 2,328
	Parteš	4,806	2,483	 2,323
	Klokot	4,059	2,128	 1,931
	Severna Mitrovica	17,604	8,440	 9,164
Ukupno		1,959,962	991,196	968,766

Broj birača van Kosova	Birački centri	Redovna biračka mesta	Centri za uslovno glasanje	Biračka mesta za uslovno glasanje
467	4	11	1	1
120	14	33	1	1
6	7	10	1	1
0	3	7	1	1
140	5	8	1	1
155	6	21	1	1
132,212	911	2,498	38	52

5. UKLJUČIVANJE ŽENA U IZBORNI PROCES

I na ovim parlamentarnim izborima zastupljenost i uključivanje žena nastavili su da ostaju ispod standarda pune rodne ravnopravnosti u političkom predstavljanju. Iako je minimalna kvota od 30%, utvrđena Zakonom o opštim izborima, doprinela povećanju prisustva žena na izbornim listama, ona se još nije odrazila u ravnopravnoj rodnoj zastupljenosti i dovoljnom uključivanju žena u izborne procese.

Od ukupno 902 kandidata koje je CIK sertifikovao na ovim izborima, 309 su bile žene, što je činilo oko 34% svih kandidata. Ovaj nivo zastupljenosti, iako premašuje minimalni prag utvrđen rodnom kvotom, pokazuje da uključivanje žena na izborne liste i dalje ostaje uglavnom ograničeno na nivo zakonskog zahteva, bez odražavanja većeg angažmana za postizanje pune rodne ravnopravnosti u političkoj trci.

Među glavnim političkim subjektima, Pokret za samoopredeljenje (LVV) uključila je 39 žena na kandidatsku listu, odnosno oko 35% svoje liste, dok je Demokratski savez Kosova (LDK) uključio 38 žena, takođe oko 35%. Demokratska partija Kosova (PDK) i Alijansa za budućnost Kosova (AAK) uključile su po 37 žena na svojim listama, što je činilo oko 34% kandidata. Ovi podaci pokazuju da su, iako su politički subjekti obezbedili minimalni nivo zastupljenosti žena na izbornim listama, prekoračenja kvote ostala ograničena. U tom pogledu, jaz između minimalne izborne kvote od 30% i principa pune rodne ravnopravnosti od 50%, utvrđenog Zakonom o rodnoj ravnopravnosti, nastavlja da bude izazov za politički sistem na Kosovu.

Zastupljenost žena u izbornim institucijama

Od 12,835 službenika angažovanih kao članovi biračkih odbora na izborima od 7. juna 2026, samo 5,081 bile su žene. U sastavima opštinskih izbornih komisija (OIK), od ukupno 212 službenika, samo 57 su bile žene. Politički subjekt sa najvećim uključivanjem žena u OIK bio je Pokret za samoopredeljenje sa 14, odnosno 36.8%, zatim Alijansa za budućnost Kosova sa 11 žena, odnosno 28.9%, Demokratski savez Kosova sa 7 žena, odnosno 18.4%, Demokratska partija Kosova sa 7 žena, odnosno 16.21%, Za Slobodu Pravu i Opstanak sa 5 žena, odnosno 35.7%, KDTP sa 4 žene,

odnosno 80%, Srpska lista sa 4 žene, odnosno 27.5%, IRDK sa 4 žene, odnosno 42%, Koalicija Vakati sa 1 ženom, odnosno 33%, Nova Demokratska Stranka sa 1 ženom, odnosno 20%, i Progresivni pokret Roma Kosova sa 1 ženom, odnosno 100%.

I na višim institucionalnim nivoima rodna zastupljenost ostala je nejednaka. Samo tri od 10 aktuelnih članova CIK-a su žene. Žene su činile oko 26.9% članova biračkih odbora, što je i dalje nizak procenat za sistem koji teži inkluzivnosti.

Rezultati i zastupljenost u Skupštini

Izborni rezultati pokazuju da će u novom sazivu Skupštine Kosova biti zastupljena 41 poslanica, isti broj kao na izborima od 28. decembra 2025. Od njih, 35 je izabrano na osnovu preferencijalnih glasova, dok je 6 obezbedilo mandat putem mehanizma rodne kvote, predviđenog Zakonom o opštim izborima.

U prethodnom sazivu zabeležen je porast učešća žena na rukovodećim parlamentarnim funkcijama. Skupštinom je predsedavala žena u svojstvu predsednice, dok su dve žene obavljale funkciju potpredsednice. Takođe, dve parlamentarne grupe vodile su žene, a sedam parlamentarnih odbora predvodile su poslanice.

Iako ovi razvoji predstavljaju napredak u povećanju učešća žena u parlamentarnom životu, nivo zastupljenosti i dalje je daleko od principa rodne ravnopravnosti. Činjenica da je broj izabranih žena ostao nepromenjen u poređenju sa prethodnim izborima pokazuje da je napredak u ovom pogledu stagnirao. Pored toga, većina žena koje su osvojile mandat pripada jednom političkom subjektu, što sugeriše da povećanje zastupljenosti nije rezultat jednakog angažmana svih političkih partija u promovisanju žena, već uglavnom odraz izbornih rezultata i strukture mandata koje je taj subjekt osvojio.

POLITIČKI SUBJEKT	 		UKUPNO
Pokret za samoopredeljenje	71	39 (35%)	110
DEMOKRATSKA PARTIJA KOSOVA - PDK	73	37 (34%)	110
DEMOKRATSKI SAVEZ KOSOVA - LDK	72	38 (35%)	110
Alijansa za budućnost Kosova (AAK)	73	37 (34%)	110
UJEDINJENA ASKALIJA	36	17 (32%)	53
Fjala	12	7 (37%)	19
INICIATIVA E RE DEMOKRATIKE E KOSOVËS-IRDK	30	14 (32%)	44
Jedinstvena Goranska Partija	15	9 (38%)	24
KNRP	11	5 (31%)	16
Koalicija Vakati	20	11 (35%)	31
Kosova Demokratik Türk Partisi - KDTP	14	8 (36%)	22
Progresivni pokret Roma Kosova	9	4 (31%)	13

POLITIČKI SUBJEKT			TOTAL
Nova Demokratska Stranka	19	11 (37%)	30
Egipatska liberalna stranka	28	13 (32%)	41
Ujedinjena Romska partija Kosova - PREBK	23	11 (32%)	34
PSA	44	22 (33%)	66
Socijaldemokratska Unija - SDU	16	11 (41%)	27
Srpska Lista	15	10 (40%)	25
Za Slobodu Pravdu i Opstanak	7	3 (30%)	10
PSD	4	2 (33%)	6
Esmir Kasi	1	0 (0%)	1
UKUPNO	593	309 (34%)	902

TABELA 3: Rodni sastav sertifikovanih lista političkih subjekata

POLITIČKI SUBJEKT			UKUPNO
LVV - Pokret za samoopredeljenje!	24	14 (36.84%)	38
Alijansa za budućnost Kosova	27	11 (35%)	38
LDK - Demokratski savez Kosova	31	7 (35%)	38
Demokratska partija Kosova	31	6 (35%)	37
Za Slobodu Pravdu i Opstanak	9	5 (35%)	14
KDTP	1	4 (35%)	5
Srpska lista	10	4 (35%)	14
IRDK	4	3 (35%)	7
Koalicija Vakati	2	1 (35%)	3
NDS	4	1 (35%)	5
Progresivni pokret Roma Kosova	0	1 (100%)	1
Socijaldemokratska Unija - SDU	2	0 (0.00%)	1
Jedinstvena Goranska Partija	1	0 (0.00%)	1
PSA	5	0 (0.00%)	1
PLE	4	0 (0.00%)	0

TABELA 4: Rodni sastav opštinskih izbornih komisija

6. POSMATRANJE IZBORA

Posmatranje izbora za proces od 7. juna 2026. sproveli su politički subjekti, domaće organizacije civilnog društva, međunarodne organizacije, domaći i međunarodni mediji, diplomatska predstavništva i jedna domaća institucija. Prema odlukama CIK-a, ukupan broj akreditovanih posmatrača za ovaj proces bio je 16,543.

CIK je najpre akreditovao prvu grupu od 761 posmatrača. Dana 2. juna 2026, na 60. sednici, akreditovana je i druga grupa od 15,782 posmatrača. Nakon ovih odluka, izborni proces pokrivalo je 14,925 posmatrača političkih subjekata, 796 posmatrača iz 13 domaćih NVO, 130 posmatrača iz četiri međunarodne organizacije, 457 posmatrača iz 39 domaćih medija, 78 posmatrača iz 23 međunarodna medija, 90 posmatrača iz šest diplomatskih predstavništava i 67 posmatrača jedne domaće institucije.

Najveći deo akreditovanih posmatrača pripadao je političkim subjektima. Pokret za samoopredeljenje imala je 3,879 posmatrača, PDK 3,789, LDK 3,253 i AAK 2,541. Ovo široko prisustvo političkih subjekata na biračkim mestima i u narednim fazama procesa doprinelo je međusobnoj kontroli procesa od strane samih izbornih takmičara. Istovremeno, domaće posmatranje od strane organizacija civilnog društva ostalo je važno za nezavisnu ocenu procesa i javno izveštavanje o administriranju izbora.

Akreditacija posmatrača odvijala se bez većih kašnjenja i bez sporova koji bi uticali na opštu mogućnost posmatranja procesa. Visok broj akreditovanih posmatrača pokazuje da je CIK, u praktičnom smislu, omogućio široko prisustvo zainteresovanih strana u izbornom procesu. Posmatrači su imali pristup biračkim mestima, biračkim centrima i fazama brojanja, uključujući opštinske centre za brojanje i Centar za brojanje i rezultate, u skladu sa pravilima akreditacije.

Većina akreditovanih posmatrača pripadala je političkim subjektima.

	POSMATRAČI
LVV	3,879
PDK	3,789
LDK	3,253
AAK	2,541

Ovo široko prisustvo političkih subjekata na biračkim mestima i u narednim fazama procesa doprinelo je međusobnoj kontroli procesa od strane samih izbornih takmičara.

DnV je posmatrao proces kroz lokalnu misiju proširenu na glavne faze izbora. Na dan izbora, DnV je rasporedio preko 600 posmatrača, od kojih 500 na biračkim mestima odabranim prema PVT metodologiji, kao i mobilne timove za praćenje atmosfere u i oko biračkih mesta.

Međutim, proces akreditacije odvijao se na osnovu nove Uredbe o posmatračima izbora, koja je proširila administrativne zahteve za organizacije koje se prijavljuju. DnD je ocenio da neke od ovih zahteva prevazilaze ono što predviđa Zakon o opštim izborima i čine proces akreditacije težim nego što je potrebno za potrebe posmatranja.

Tokom razmatranja prijava, CIK je podržao preporuku za odbijanje akreditacije Radio-televizije Vojvodine. Prema datom obrazloženju, podnosilac prijave se predstavio kao domaći medij, ali nije bio registrovan u Nezavisnoj komisiji za medije niti u Savetu za štampu Kosova, dok je umesto odgovarajuće potvrde dostavio identifikacionu karticu medijske kuće.

Na ovim izborima nije bilo pune međunarodne misije za posmatranje izbora, uporedive sa velikim posmatračkim misijama koje obično pokrivaju sve faze izbornog procesa. Ipak, prisustvo međunarodnih organizacija, diplomatskih predstavništava, međunarodnih medija i domaćih posmatrača doprinelo je povećanju transparentnosti procesa. U tom kontekstu, uloga domaćih posmatrača bila je posebno važna, naročito na dan izbora i tokom brojanja u OCB-ovima.

DnD je posmatrao proces kroz domaću misiju raspoređenu u glavnim fazama izbora. Na dan izbora DnD je angažovao više od 600 posmatrača, od kojih 500 na biračkim mestima odabranim prema PVT metodologiji, kao i mobilne timove za praćenje atmosfere u biračkim centrima i oko njih. Nakon dana izbora DnD je nastavio posmatranje u opštinskim centrima za brojanje kroz oko 100 posmatrača na terenu, dok su pravni i profesionalni timovi pratili institucionalno odlučivanje i žalbene procese.

Uopšteno, veliko prisustvo posmatrača političkih subjekata, domaćih organizacija, medija i međunarodnih predstavništava stvorilo je mogućnost za kontinuirano praćenje procesa. Posmatranje je garancija poverenja u izbore i ne treba ga tretirati kao administrativni proces teži nego što je potrebno za očuvanje reda i integriteta procesa.

7. DAN IZBORA

Demokratija na delu posmatrala je dan izbora putem 500 posmatrača raspoređenih na 500 biračkih mesta, odabranih prema slučajnom reprezentativnom uzorku. Ova metodologija omogućila je DnD-u da prikupi uporedive i statistički pouzdane podatke o otvaranju biračkih mesta, toku glasanja, izlaznosti, poštovanju procedura, tajnosti glasanja, zatvaranju biračkih mesta i preliminarnim rezultatima za političke subjekte. Pored posmatrača na biračkim mestima, DnD je angažovao i mobilne timove za praćenje atmosfere u biračkim centrima i oko njih.

Proces glasanja 7. juna 2026. odvijao se mirno i bez ozbiljnih incidenata koji bi ugrozili ukupni integritet izbora. Birači su imali mogućnost da slobodno ostvare svoje pravo glasa, dok su nepravilnosti evidentirane tokom dana uglavnom bile proceduralne, tehničke ili povezane sa praktičnom organizacijom na biračkim mestima i u biračkim centrima.

Otvaranje biračkih mesta sprovedeno je uglavnom na vreme. Samo 1.6% posmatranih biračkih mesta otvoreno je sa zakašnjenjem. Glavni razlozi odnosili su se na odsustvo nekog člana biračkog odbora u trenutku otvaranja ili na tehnička pitanja na pojedinim biračkim mestima. Ova kašnjenja bila su ograničena i nisu uticala na opšti tok glasanja.

U fazi otvaranja evidentirani su i neki tehnički nedostaci. U oko 2% biračkih mesta prijavljeni su problemi sa funkcionisanjem ili postavljanjem kamera. U pojedinim slučajevima, neodgovarajuće pozicioniranje ili funkcionisanje kamera moglo je da izazove zabrinutost za tajnost glasanja. Takođe, u 16% biračkih mesta u sastavu biračkog odbora nije bilo nijedne žene.

Jedan od najčešćih problema tokom dana bila je teškoća birača da pronađu tačno biračko mesto. Do završetka procesa, takvi slučajevi prijavljeni su u 67% posmatranih biračkih mesta. U 54% biračkih mesta prijavljeno je do 10 slučajeva, u 11% prijavljeno je od 11 do 30 slučajeva, dok je u manjem broju biračkih mesta evidentirano i više slučajeva. To pokazuje da je problem bio rasprostranjen, iako u većini biračkih mesta nije dostigao razmere koje bi ozbiljno ometale proces. Ovaj problem se ne odnosi samo na tačnost biračkog spiska. CIK je omogućio onlajn prove-

ru biračkog centra i koristio dodatne oblike informisanja, uključujući SMS obaveštenja. Međutim, u praksi je veliki broj građana i dalje imao poteškoće da pronađe biračko mesto unutar centra u koji su bili raspoređeni. To je bilo posebno vidljivo u većim biračkim centrima, gde broj biračkih mesta unutar jednog objekta otežava orijentaciju.

Izlaznost na izborima bila je znatno niža nego u dva poslednja parlamentarna procesa. Prema podacima DnD-a, izlaznost do zatvaranja biračkih mesta iznosila je oko 37%, ne uključujući uslovne glasove i glasove van Kosova. Na parlamentarnim izborima od 28. decembra 2025. izlaznost je bila oko 45%, dok je na izborima od 9. februara 2025. iznosila 44.1%. Pad izlaznosti bio je jedan od najjasnijih pokazatelja izbornog zamora i nižeg interesovanja građana za treći izborni proces u kratkom vremenskom periodu.

Niža izlaznost nije bila praćena problemima u ostvarivanju prava glasa. Proces je bio otvoren, konkurentan i bez incidenata koji bi zastrašili ili organizovano ometali birače. Ipak, niska izlaznost ostaje važan politički i demokratski razvoj, jer pokazuje da su ponovljeni izbori i institucionalne krize uticali na motivaciju građana da učestvuju u procesu.

Glasanje uz asistenciju evidentirano je u znatno nižem obimu nego u prethodnim izbornim procesima. Stroža primena pravila od strane članova biračkih odbora uticala je na ograničavanje ove prakse, koja je u ranijim izborima bila jedan od najproblematičnijih fenomena dana glasanja. U 66.8% biračkih mesta prijavljeno je da su članovi odbora tražili medicinsku dokumentaciju ili druge dokaze u do 10 slučajeva, dok je u 36.8% biračkih mesta bilo slučajeva u kojima biračima nije dozvoljeno glasanje uz asistenciju zbog nedostatka odgovarajuće dokumentacije.

Pad glasanja uz asistenciju predstavlja pozitivan razvoj za integritet glasa. Međutim, stroža primena pravila treba da bude praćena pažnjom kako birači kojima je pomoć zaista potrebna ne bi bili sprečeni da ostvare svoje pravo glasa. DnD je evidentirao i ograničene slučajeve kada glasanje uz asistenciju nije bilo upisano u Knjigu glasanja.

Izlaznost na izborima je bila znatno niža nego u poslednja dva parlamentarna procesa.

Pad izlaznosti bio je jedan od najjasnijih pokazatelja izbornog zamora i manjeg interesovanja građana za treći izborni proces u kratkom roku.

7 jun 2026
37%

28 decembar 2025
45%

9 februar 2025
44.1%

Slučajevi boravka više od jednog birača iza glasačke kabine prijavljeni su u 15.8% biračkih mesta. U većini slučajeva radilo se o malom broju slučajeva unutar biračkog mesta. Ipak, ova praksa ostaje problematična, jer direktno utiče na tajnost glasanja i može stvoriti prostor za uticaj na birače.

Tokom dana prijavljeno je 39 slučajeva fotografisanja glasačkog listića. Ovaj fenomen i dalje izaziva zabrinutost, čak i kada se pojavljuje u ograničenom broju. Fotografisanje glasa narušava princip tajnosti i može se povezati sa pritiskom, kupovinom glasova ili dokazivanjem glasanja trećim stranama.

Tokom glasanja evidentirani su i slučajevi identifikacije birača kosovskim dokumentima kojima je istekao rok važenja. Takvi slučajevi prijavljeni su u 28.6% biračkih mesta, uglavnom u malom broju. U 26.2% biračkih mesta prijavljen je jedan do četiri slučaja, u 2.2% pet do deset slučajeva, dok je samo u 0.2% bilo više od deset slučajeva. To pokazuje da primena pravila za identifikaciju birača nije bila potpuno ujednačena na svim biračkim mestima, iako fenomen nije dostigao razmere koje bi uticale na opštu ocenu procesa.

Fizički pristup biračkim centrima ostao je problem za deo građana. Prema posmatračima DnD-a, oko 19% biračkih centara nije nudilo odgovarajuće uslove za lak pristup osobama sa fizičkim invaliditetom. Ovaj problem se ponavlja i povezan je sa izborom objekata koji se koriste za glasanje, nedostatkom minimalnih infrastrukturnih prilagođavanja i izostankom ranog planiranja sa opštinama.

U nekim biračkim centrima evidentirani su promotivni materijali unutar zabranjenog perimetra od 100 metara. Slučajevi su bili ograničeni, nisu dominirali i nisu uticali na atmosferu dana izbora.

Zatvaranje biračkih mesta odvijalo se uglavnom uredno. U 93.2% biračkih mesta zatvaranje je obavljeno između 19:00 i 19:15. Samo u izolovanim slučajevima biračka mesta su zatvorena pre 19:00 ili posle 19:15. Na biračkim mestima gde je u trenutku zatvaranja bilo građana u redu, biračima je uglavnom omogućeno da glasaju, u skladu sa izbornim pravilima. Nakon zatvaranja biračkih mesta, izborni materijal je pripremljen za predaju opštinskim centrima za brojanje.

Uopšteno, DnD ocenjuje da je dan izbora protekao mirno, uredno i bez ozbiljnih incidenata. Birači su imali mogućnost da ostvare svoje pravo glasa, dok je izborna administracija na biračkim mestima uspeła da upravlja procesom bez većih prekida. Glavni nalazi dana odnose se na znatno nižu izlaznost, teškoće birača da pronađu biračko mesto, nedovoljan pristup za osobe sa invaliditetom, slučajeve fotografisanja glasačkog listića i ne potpuno ujednačenu primenu pojedinih procedura.

Ovi nedostaci nisu ugrozili ukupni integritet izbora, ali pokazuju da administriranje na nivou biračkog mesta i biračkog centra zahteva tehnička poboljšanja.

8. IZBORNI REZULTATI

Proces objavljivanja rezultata na vanrednim parlam-entarnim izborima od 7. juna 2026. odvijao se brže i sa manje osporavanja nego u prethodnim procesima. Za razliku od izbora 2025. godine, kada su objavljivanje i sertifikacija rezultata bili praćeni dugim kašnjenjima, tehničkim problemima i javnim nejasnoćama, ovog puta faza nakon dana izbora bila je urednija.

CIK je tokom izborne noći objavio preliminarne rezultate za političke subjekte, bez ponavljanja tehničkih proble-ma koji su narušili proces na ranijim izborima. Platforma za objavljivanje rezultata bila je funkcionalna i omogući-la je građanima, civilnom društvu, medijima i političkim subjektima da prate tok rezultata u realnom vremenu.

Faza brojanja glasova za kandidate u opštinskim cen-trima za brojanje takođe se odvijala sa manje prob-lema. Proces nije bio praćen velikim kašnjenjima u početku, dugim prekidima ili opštom proceduralnom nesigurnošću. Evidentirani problemi bili su uglavnom tehničke prirode i povezani sa određenim stolovima ili biračkim mestima, dok su u većini slučajeva ispravljani tokom procesa. To je fazu brojanja učinilo kontrolisani-jom i manje osporavanom nego na poslednjim izborima.

U Centru za brojanje i rezultate, procedure za uslovne glasove, glasove osoba sa posebnim potrebama, glasove van Kosova i glasove poštom administrirane su bez značajnih kašnjenja. Procena poštanskih paketa i bro-janje glasova van zemlje nisu proizveli proceduralnu krizu i nisu odužili objavljivanje konačnih rezultata. Pov-ećanje kapaciteta za brojanje i redovnije informisanje javnosti pomogli su da se ova faza završi jasnije nego u prethodnim procesima.

Deo postizbornog procesa bilo je i ponovno brojanje 185 redovnih biračkih mesta, koje je naložio CIK. Ovo ponov-no brojanje obuhvatilo je 7.41% redovnih biračkih mesta i realizovano je u kratkom roku, od 18. do 19. juna. Re-zultati ponovnog brojanja pokazali su veoma ograničene promene u glasovima političkih subjekata, sa apsolut-nom promenom od 56 glasova i neto efektom od 16 glasova. Promene u glasovima kandidata bile su brojni-je, ali uglavnom male i povezane sa složenijom prirodom preferencijalnog glasanja.

Ovi podaci podržavaju ocenu da greške evidentirane tokom brojanja nisu imale težinu u ukupnom izbornom rezultatu. One više ukazuju na ljudske i proceduralne greške u čitanju, kategorizaciji ili evidentiranju glasova, posebno preferencijalnih glasova, nego na strukturisane probleme u administriranju rezultata.

Dana 27. juna 2026. CIK je doneo odluku o objavljivanju konačnih rezultata vanrednih izbora za Skupštinu Re-publike Kosovo. Rezultati su objavljeni 20 dana nakon dana izbora. Sertifikovani su 8. jula, odnosno 31 dan na-kon dana izbora. Ovaj rok predstavlja jasno poboljšanje u poređenju sa izborima iz februara 2025, kada je serti-fikacija rezultata trajala 46 dana.

Prema konačnim rezultatima, Pokret za samoopre-deljenje je izašla kao prvoplasirani subjekt sa 382,869 glasova, odnosno 47.13%, osvojivši 53 mandata. PDK je dobio 157,892 glasa, odnosno 19.44%, i osvojio 22 man-data. LDK je dobio 135,567 glasova, odnosno 16.69%, i osvojio 18 mandata, dok je AAK dobio 54,729 glasova, odnosno 6.74%, i osvojio 7 mandata. Ova četiri subjekta osvojila su svih 100 negarantovanih mandata u Skupš-tini.

U mandatima garantovanim za srpsku zajednicu, Srpska lista osvojila je 9 mandata, dok je jedan mandat pripao subjektu Za Slobodu Pravdu i Opstanak. U mandatima garantovanim za druge nevećinske zajednice, KDTP je osvojio dva mandata, dok su Koalicija Vakati, IRDK, NDS, SDU, PSA, Egipatska liberalna partija, JGP i PREBK os-vojili po jedan mandat.

Rodni sastav nove Skupštine pokazuje da će žene biti zastupljene iznad zakonskog minimuma od 30%. Od 120 izabranih poslanika, 41 su žene, odnosno 34.2% sastava Skupštine. To održava zastupljenost žena iznad ustav-nog i zakonskog praga, ali i dalje daleko od ravnopravne zastupljenosti.

Od 41 izabrane žene, 35 je izabrano putem meritornog glasa, dok je 6 mandata rezultat primene rodne kvote. To pokazuje da je u ovom procesu većina izabranih žena obezbedila mandat direktno glasovima građana. Ipak, kvota je nastavila da ima odlučujuću ulogu u nekim

Pokret za samoopredeljenje

47.13%
382,869 votes

Demokratska partija Kosova

19.44%
157,892 glasovi

Demokratski savez Kosova

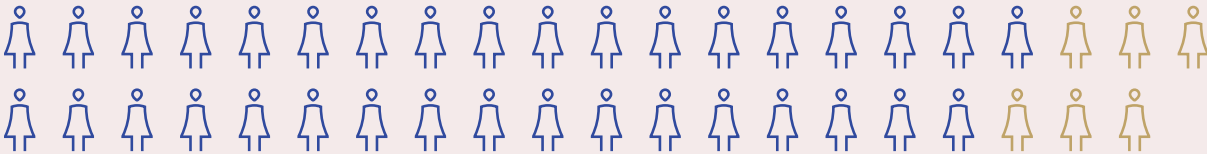
16.69%
135,567 glasovi

Alijansa za budućnost Kosova

6.74%
54,729 glasovi

Ova četiri entiteta su osvojila svih 100 negarantovanih mesta u Skupštini.

35/41

Od 41 izabrane žene, 35 je izabrano putem zaslužnih glasova, dok je 6 mandata rezultat primene rodne kvote.

Ovo pokazuje da je u ovom procesu većina izabranih žena obezbedila svoj mandat direktno kroz glasove građana.

političkim subjektima i ostaje neophodan mehanizam za garantovanje minimalne rodne zastupljenosti.

U LVV-u je svih 19 izabranih žena osvojilo mandat putem preferencijalnih glasova. I u LDK-u je svih šest izabranih žena bilo unutar poredničkog poretka po glasovima. Nasuprot tome, u PDK-u su dve od sedam izabranih žena ušle u Skupštinu putem rodne kvote. U AAK-u su sve tri izabrane žene uključene primenom kvote. U Srpskoj listi, jedna od tri izabrane žene dobila je mandat zbog kvote. Ovi slučajevi pokazuju da, uprkos poboljšanju preferencijalnog glasa za žene na pojedinim listama, kvota i dalje ima korektivnu ulogu kod subjekata u kojima žene ne uspevaju da uđu u porednički opseg samo putem glasova.

Nakon objavljivanja konačnih rezultata, politički subjekti i kandidati imali su zakonski rok od 48 sati za podnošenje žalbi Izbornom panelu za žalbe i predstavke. U ovoj fazi podneto je pet žalbi protiv rezultata. IPŽP je odbio sve žalbe, ne utvrdivši osnov za intervenciju ili promenu rezultata koje je objavio CIK.

Nakon objavljivanja konačnih rezultata, IPŽP-u je podneto pet žalbi protiv rezultata. Dve su se odnosile na preferencijalne glasove unutar liste PDK-a i tražile šire ponovno brojanje glasova kandidata. Ostale tri žalbe odnosile su se na garantovane mandate najvećinskih zajednica i osporavale glasove koje su određeni subjekti osvojili u naseljima za koja su podnosioci tvrdili da demografska struktura ne odgovara profilu zajednice subjekta koji je mandat dobio. IPŽP je odbio sve žalbe, ocenivši da ne postoji dovoljan osnov za intervenciju u rezultate koje je objavio CIK.

Nakon odluka IPŽP-a, stranke su imale pravo žalbe Vrhovnom sudu. Stranke su iskoristile to pravo i podnele žalbe Vrhovnom sudu u zakonskom roku. One su ponovile svoje zahteve pred Vrhovnim sudom, osporavajući odluke IPŽP-a o odbijanju žalbi. Kroz žalbe su od Vrhovnog suda zatražile potpuno ponovno brojanje glasova kandidata unutar političkog subjekta PDK i preispitivanje važenja glasova političkih subjekata za garantovane mandate u Skupštini Kosova, uz tvrdnje da su manjinske partije dobile glasove u mestima u kojima zajednica za koju su ti politički subjekti učestvovali u trci nije zastupljena. Vrhovni sud je u zakonskom roku odlučio da odbije sve žalbe kao neosnovane, potvrđujući odluku IPŽP-a i ostavljajući na snazi odluku CIK-a o objavljivanju konačnih rezultata.

Prema oceni DnD-a, proces objavljivanja rezultata na izborima od 7. juna bio je među najpoboljšanim delovima ovog izbornog ciklusa. Objavljivanje preliminarne rezultata, brojanje u OCB-ovima, obrada glasova u CBR-u, ponovna brojanja i objavljivanje konačnih rezultata odvijali su se bez velikih kašnjenja i bez problema koji bi narušili poverenje u rezultat.

Međutim, proces je pokazao da tačnost preferencijalnih glasova ostaje najosetljivija oblast administriranja rezultata. Greške utvrđene ponovnim brojanjem bile su ograničene, ali se direktno odnose na rangiranje kandidata unutar lista i zato mogu proizvesti sporove čak i kada ne utiču na rezultate političkih subjekata. Uopšteno, rezultati izbora od 7. juna administrirani su efikasnije, transparentnije i sa manje osporavanja nego u poslednjim izbornim procesima.

9. IZBORNA PRAVDA

Pravni okvir Kosova predviđa detaljna pravila, proceduralna uputstva i ubrzane rokove za podnošenje i razmatranje žalbi u svim fazama izbornog procesa. Zainteresovane strane imaju pravo da ospore uključivanje ili isključivanje iz biračkog spiska, sertifikaciju političkih subjekata i kandidata, povrede tokom kampanje, nepravilnosti na dan izbora i tokom brojanja, kao i konačne rezultate koje objavi Centralna izborna komisija (CIK). Izborni panel za žalbe i predstavke (IPŽP) predstavlja centralnu instancu za postupanje po izbornim sporovima i ima punu nadležnost da razmatra žalbe protiv odluka CIK-a i povreda izbornih pravila.

Odluke IPŽP-a mogu se žaliti Vrhovnom sudu u slučajevima kada uključuju novčane kazne iznad zakonskog praga ili kada utiču na osnovna izborna prava. Kao stalno i nezavisno telo koje imenuje Sudski savet Kosova, IPŽP funkcioniše kao specijalizovani sudski mehanizam za zaštitu integriteta izbornog procesa i za obezbeđivanje brzog rešavanja sporova.

IPŽP i Vrhovni sud pokazali su visok nivo profesionalizma i doslednosti u postupanju po izbornim pitanjima. Odluke su donošene u zakonski predviđenim rokovima i, uopšteno, odražavale su stabilno tumačenje zakonskih odredbi. U poređenju sa nekim ranijim izbornim procesima, nisu evidentirane izražene nedoslednosti u praksi odlučivanja niti slučajevi koji bi stvorili pravnu nesigurnost za učesnike u procesu.

Pored IPŽP-a i Vrhovnog suda, važnu ulogu u zaštiti integriteta procesa imali su i Tužilaštvo i organi reda. Tokom izbornog perioda obrađen je određeni broj slučajeva povezanih sa sumnjama na krivična dela protiv izbornih prava, uključujući tvrdnje o povredi slobodne volje birača i druge oblike nezakonitog uticaja na izborni proces.

Na dan izbora, angažovanje velikog broja tužilaca i koordinacija sa Policijom Kosova doprineli su brzom reagovanju na prijavljene slučajeve i očuvanju poverenja javnosti u proces.

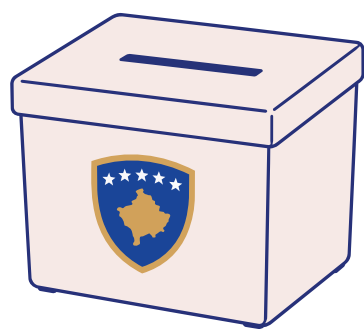
Uopšteno, DnD ocenjuje da je sistem izborne pravde funkcionisao efikasno tokom ovog izbornog procesa. Profesionalni pristup nadležnih institucija, poštovanje proceduralnih rokova i delotvornost pravnih sredstava doprineli su rešavanju izbornih sporova i jačanju poverenja u zakonitost procesa.

Priroda odluka IPŽP-a

Na vanrednim parlamentarnim izborima od 7. juna 2026, izborna pravda bila je obeležena relativno ograničenim brojem žalbi i odsustvom sporova koji bi ugrozili institucionalnu stabilnost ili integritet procesa. To predstavlja jasnu razliku u odnosu na neke prethodne cikluse, kada je izborna pravda postajala arena za snažne političke sukobe. U ovom ciklusu izborne žalbe ostale su uglavnom administrativne i disciplinske prirode.

Od raspisivanja parlamentarnih izbora od 7. juna 2026. do objavljivanja konačnih rezultata, Izborni panel za žalbe i predstavke primio je i razmotrio ukupno 58 žalbi. Najveći deo njih odnosio se na početne odluke Centralne izborne komisije, uključujući proporcionalno imenovanje članova opštinskih izbornih komisija, sertifikaciju političkih subjekata i kandidata, akreditaciju posmatrača nevladinih organizacija i žalbe na poništavanje administrativnih odluka koje je donela CIK.

U fazi kampanje i postizbornoj fazi, IPŽP je razmatrao i žalbe povezane sa kršenjem pravila izborne kampanje, osporavanjima brojanja preferencijalnih glasova u opštinskim centrima za brojanje, kao i žalbe protiv konačne odluke o objavljivanju izbornih rezultata. Struktura podnetih žalbi je sledeća:

IPŽP je tokom ovog perioda doneo i jednu veoma važnu odluku radi očuvanja zakonitosti procesa glasanja van zemlje, poništivši odluku CLK-a kojom je dozvoljeno glasanje u diplomatskim predstavništvima i sa isteklim dokumentima.⁴ Ovaj slučaj su pokrenuli pravni predstavnici DnD-a, a predmetna odluka je potvrđena i od strane Vrhovnog suda.⁵

Analiza odluka IPŽP-a o povredama tokom izborne kampanje

Do 7. juna 2026. Izborni panel za žalbe i predstavke (IPŽP) primio je ukupno 19 žalbi u vezi sa povredama koje su tokom izborne kampanje počinili politički subjekti. U tim slučajevima IPŽP je doneo 18 odluka, od kojih je 9 bilo usvajajućih, 7 odbijajućih, 1 žalba je odbačena kao nedozvoljena, a 1 žalba je odbačena kao neblagovremena.

Za utvrđene povrede Kodeksa ponašanja tokom izborne kampanje, IPŽP je izrekao novčane kazne političkim subjektima u ukupnoj vrednosti od 26,100 evra. Značajan deo ovih kazni odnosio se na korišćenje dece u javnim kampanjskim aktivnostima.

Pokret za samoopredeljenje kažnjen je sa 11,100 evra zbog korišćenja dece u kampanji, i to na skupovima održanim u Vučitrnu, Podujevu i dva druga u Lipljanu.⁶ Demokratski savez Kosova kažnjen je sa 11,000 evra zbog korišćenja dece u kampanji održanoj u opštinama Vitina i Lipljan⁷. Alijansa za budućnost Kosova kažnjena je sa 2,000 evra zbog korišćenja dece u kampanji u jednom slučaju tokom skupa u Dečanima⁸. Politički subjekt Srpska lista kažnjen je sa 2,000 evra zbog postavljanja plakata na javnim putevima u opštini Novo Brdo⁹.

Preostali deo žalbi IPŽP je odbio uglavnom uz obrazloženje da su neosnovane, ili ih je odbacio kao neblagovremene ili nedozvoljene.

S druge strane, važan element ovog procesa jeste činjenica da tokom ove izborne kampanje IPŽP nije izrekao nijednu novčanu kaznu zbog povreda koje se odnose

▼
9 žalbi zbog korišćenja dece u
izbornoj kampanji;

3 žalbe zbog postavljanja izbornog materijala na javnim površinama:

3 žalbe zbog distribucije ili prikazivanja bilo koje vrste materijala u biračkom centru ili u krugu od 100 metara;

2 žalbe zbog podsticanja mržnje:

1 žalba zbog korišćenja javnih resursa;

1 žalba zbog održavanja političkog skupa bez obaveštenja OIK-u;

4 IPŽP, odluka od 5. juna 2026. Dostupno na linku: <https://smaa.rks-gov.net/documents/51968.pdf>

5 Vrhovni sud Kosova, rešenje od 11. juna 2026. Dostupno na linku: <https://smaa.rks-gov.net/documents/52125.pdf>

6 IPŽP, odluka od 6. juna 2026 <https://smaa.rks-gov.net/documents/51977.pdf>

7 Isto, <https://smaa.rks-gov.net/documents/51976.pdf>

8 Isto, <https://smaa.rks-gov.net/documents/51982.pdf>

9 Isto, <https://smaa.rks-gov.net/documents/51971.pdf>

na upotrebu podstičućeg i mrzilačkog jezika prema političkim subjektima ili kandidatima. To pokazuje viši nivo uzdržanosti i zrelosti u političkom diskursu, uglavnom i zbog toga što ova situacija odražava preventivni efekat kaznene prakse iz prethodnih godina.

Žalbe i odluke tokom postupka brojanja u OCB-ovima i CBR-u

Izborni panel za žalbe i predstavlja (IPŽP), u vezi sa procesom brojanja glasova u opštinskim centrima za brojanje (OCB) širom Kosova, primio je ukupno sedam žalbi koje su podneli određeni politički subjekti i birači.

Od ovih sedam žalbi, IPŽP je doneo pet odbijajućih i dve usvajajuće odluke. Konkretno, usvojene su dve žalbe političkog subjekta Srpska lista u vezi sa procesom brojanja u OCB-u opštine Ranilug, gde je IPŽP utvrdio da u ova dva slučaja glasački listići za ovaj politički subjekt nisu pravilno prebrojani. Reč je o pet glasačkih listića na kojima su bili upisani simboli „=“, „%“ i „@“, a koje je OCB u Ranilugu proglasio nevažećim.

IPŽP je utvrdio da je u ovim slučajevima namera birača bila jasno određena i da je proglašenje ovih pet glasačkih listića nevažećim bilo nezakonito. Iz tog razloga naložio je CIK-u i predmetnom OCB-u da se ti glasovi prebroje kao važeći i upišu u izborne rezultate. Preostalih pet žalbi odbijeno je kao neosnovano. One uključuju žalbu kandidatkinje LDK-a u vezi sa procesom u OCB-u Peć, žalbu PDK-a protiv jednog komisionera LVV-a u OCB-u Uroševac, žalbu Srpske liste u vezi sa procesom u OCB-u Ranilug, kao i dve žalbe birača A.P. protiv OCB-a u Kačaniku i A.K. protiv OCB-a u Đakovici.

Žalbe IPŽP-u protiv ponovnog brojanja u CBR-u

Što se tiče žalbi protiv procesa ponovnog brojanja glasova u CBR-u, IPŽP je razmatrao ukupno dve žalbe koje su podnela dva kandidata za poslanike iz Demokratske partije Kosova, Bekim Haxhiu¹⁰ i Qëndrim Kryeziu.¹¹

Oni su u svojim žalbama tvrdili da je odluka CIK-a o ponovnom brojanju 185 kutija prebrojanih u OCB-ovima ostavila prostor za sumnju da glasovi prebrojani za poslanike u OCB-ovima nisu bili tačni. Prema njima, nakon završetka procesa glasanja, glasovi kandidata za poslanike prebrojani su u opštinskim centrima za brojanje, dok je rezultate administrirala Centralna izborna komisija. Tokom procesa CIK je utvrdio da postoje okolnosti koje zahtevaju dodatnu proveru tačnosti brojanja glasova za kandidate za poslanike. Na osnovu toga, CIK je odlukom 01/1300-2026 naložio ponovno brojanje 185 redovnih biračkih mesta u Centru za brojanje i rezultate. Ponovno brojanje završeno je 19. juna, a njegove rezultate objavio je CIK.

Prema njihovim tvrdnjama, naročito u žalbi kandidata Bekima Haxhiua, iz zvaničnih podataka proizlazi da, iako je ponovno prebrojano 185 biračkih mesta, ona predstavljaju samo oko 7.41% od ukupno 2,498 biračkih mesta na kojima su na nacionalnom nivou brojani glasovi kandidata za poslanike. Prema rezultatima, od ukupno 147,594 glasa koje je osvojio PDK, ponovno je prebrojano samo 5,201 glas, što predstavlja približno 3.52% svih glasova PDK-a i njegovih kandidata za poslanike, dok više od 96.48% glasova kandidata za poslanike PDK-a nije provereno kroz proces ponovnog brojanja. Prema žalbama, rezultat ponovnog brojanja ne može se smatrati pouzdanim bez sveobuhvatne provere tačnosti početnog brojanja kada je proveravan samo minimalni deo glasova političkog subjekta. Ove tvrdnje podnosilaca odbačene su kao neosnovane od strane IPŽP-a, a kasnije i od Vrhovnog suda Kosova.

10 Videti odluku IPŽP-a u predmetu: A.nr.52/26, od 22. juna 2026, objavljenu na linku: <https://smaa.rks-gov.net/documents/52183.pdf>

11 Isto, odluka u predmetu: A.nr.53/26, od 22. juna 2026, objavljena na linku: <https://smaa.rks-gov.net/documents/52184.pdf>

Odluke IPŽP-a i Vrhovnog suda

Najpre je, prema IPŽP-u, ali i odlukama Vrhovnog suda u predmetnim slučajevima, razjašnjeno da su podnosioci žalbi potpuno svesni uspostavljene prakse i doslednosti te prakse u pogledu slučajeva u kojima su IPŽP i Vrhovni sud naložili CIK-u ponovno brojanje, odnosno u kojima je ponovno brojanje primenjeno.¹² Prema obrazloženjima predmetnih odluka, podnosioci u žalbi tvrde da postoje konkretni dokazi, ali nije jasno gde se ti konkretni dokazi nalaze; ako se pozivaju samo na odluku CIK-a da jedan proces brojanja vrati na proveru i ponovno brojanje, to je nedovoljan dokaz za usvajanje žalbi i zahteva za ponovno brojanje.

Pored toga, i Vrhovni sud je prilikom razmatranja žalbi protiv predmetnih odluka u oba slučaja naglasio da ni pod kojim okolnostima nije bilo proizvoljnosti u osporenim odlukama IPŽP-a, već zakonitosti i diskrecije zasnovane na dokazima, jer je upravo zakonska odredba ta koja ograničava IPŽP kako ne bi bio proizvoljan u odlučivanju.¹³

Prema Vrhovnom sudu, tvrdnje podnosilaca da je sama greška koju je CIK utvrdio u ponovnom brojanju i rezultat nakon ponovnog brojanja dovoljna osnova u konkretnom slučaju, ne predstavljaju dovoljnu osnovu za postupak ponovnog brojanja. Izborni procesi su brzi procesi sa rokovima; intervencija IPŽP-a i Vrhovnog suda u tim procesima dolazi do izražaja samo u slučajevima povrede prava kandidata ili izbornih subjekata, a ta povreda mora biti dokazana od strane podnosilaca žalbe bilo konkretnim direktnim dokazom ili posrednim dokazom koji podiže osnovanu sumnju. U suprotnom, ovakve tvrdnje kao u žalbi ne predstavljaju dovoljnu osnovu.

Žalbe nakon objavljivanja konačnih rezultata

Nakon što je CIK 27. juna objavio konačne rezultate,¹⁴ Izbornom panelu za žalbe i predstavke podneto je ukupno pet žalbi, a sve su odbijene kao neosnovane. Konkretno, dve žalbe podneli su kandidati političkog subjekta Demokratska partija Kosova, Bekim Haxhiu i Qëndrim

Kryeziu; dve žalbe politički subjekt Nova Demokratska Stranka - NDS; i jednu žalbu politički subjekt Srpska lista.

U žalbama koje su podnela dva kandidata za poslanike iz redova Demokratske partije Kosova, oni su tražili potpuno ponovno brojanje glasova kandidata za poslanike ove partije. Prema njima, IPŽP bi trebalo da usvoji žalbe kao osnovane jer je bilo netačnosti u obračunu glasova kandidata za poslanike unutar ove partije tokom brojanja i ponovnog brojanja. Srpska lista je u svojoj žalbi tvrdila da je partija Nenada Rašića (ZSPO) osvojila broj glasova u opštinama u kojima, prema popisu stanovništva Kosova iz 2024, srpska zajednica praktično ne postoji. Slično tome, politički subjekt NDS žalio se na partiju Nenada Rašića i Koaliciju Vakati, tvrdeći da su ove dve partije dobile glasove na biračkim mestima gde nema značajnijeg prisustva bošnjačke, odnosno srpske zajednice.

Odluke IPŽP-a o žalbama na konačne rezultate

Dana 1. jula 2026. Izborni panel za žalbe i predstavke, odlučujući o žalbama predmetnih strana, odlučio je da ih sve odbije kao neosnovane, ostavljajući tako na snazi odluku CIK-a o objavljivanju konačnih rezultata.¹⁵

Najpre, u vezi sa žalbama koje su podneli kandidati subjekta PDK, IPŽP je prilikom njihovog odbijanja konstatovao da je svrha žalbenog postupka nakon objavljivanja konačnog rezultata razmatranje tvrdnji potkrepljenih konkretnim dokazima koje mogu dovesti u pitanje zakonitost ili tačnost objavljenog rezultata, a ne ponovno ocenjivanje pitanja koja su već bila predmet razmatranja tokom prethodnih faza administriranja i verifikacije izbornog procesa. U ovim odlukama se navodi da su žalbe zasnovane na podacima koji su već prethodno obrađeni od strane IPŽP-a i, u izvesnom smislu, predstavljaju presuđenu stvar.¹⁶ IPŽP je takođe odbio žalbu Srpske liste uz obrazloženje da su njene tvrdnje neosnovane, jer pravo glasa ima dva glavna principa: jednakost i tajnost, a birački spisak ne sadrži podatke o etničkoj pripadnosti birača i ne postoji zakonski ili ustavni osnov da se

glasovi ponište kao nevažeći zbog prirode etničke pripadnosti.¹⁷ Pored toga, IPŽP je dao slično obrazloženje i prilikom odbijanja žalbi političkog subjekta NDS, koji je tvrdio da su partija Nenada Rašića i Koalicija Vakati dobile glasove na lokacijama gde uopšte nema birača njihovih zajednica.¹⁸

Uprkos ovim odlukama IPŽP-a, predmetne strane su ih osporile pred Vrhovnim sudom Kosova.

Žalbe i odluke Vrhovnog suda

Dana 7. jula 2026. Vrhovni sud je odbio kao neosnovane pet upravnih žalbi podnetih protiv odluka Izbornog panela za žalbe i predstavke (IPŽP), u vezi sa konačnim rezultatima vanrednih izbora za Skupštinu Republike Kosovo.

Presudom AA.br.29/2026, Vrhovni sud je odbio žalbu Srpske liste protiv odluke IPŽP-a (ZP. A br.56/2026), kojom se tvrdilo da je politički subjekt „Gl - Za Slobodu, Pravdu i Opstanak“ (ZSPO) obezbedio garantovani mandat za srpsku zajednicu uglavnom putem glasova osvojenih u opštinama i biračkim mestima sa albanskom većinom, čime je narušeno autentično predstavljanje srpske zajednice. Sud je ocenio da izborna zakonodavstvo ne povezuje važenje glasa sa etničkom pripadnošću birača ili demografskom strukturom naselja i da podnosilac žalbe nije izneo konkretne dokaze o manipulaciji glasovima ili nepravilnostima koje bi uticale na izborni rezultat.¹⁹

Presudama AA.br.30/2026 i AA.br.31/2026, Vrhovni sud je odbio dve žalbe koje je podnela kandidatkinja Emilija Rexhepi (NDS) protiv odluka IPŽP-a A br.57/2026 i ZP.A.br.58/2026.²⁰ Sud je ponovio da birački spisak ne sadrži podatke o etničkoj pripadnosti birača, dok CIK ne administrira takve podatke, te stoga ne postoji ustavni ili zakonski osnov da se važenje glasova ocenjuje na osnovu etničke strukture naselja. Sud je takođe utvrdio da su tvrdnje bile zasnovane na statističkim analizama, a

ne na konkretnim dokazima o manipulaciji glasovima ili povredi izbornih procedura.

U međuvremenu, presudama AA.br.32/2026 i AA.br.33/2026, Vrhovni sud je odbio žalbe kandidata PDK-a, Bekima Haxhiua i Qëndrima Kryeziua, podnete protiv odluka IPŽP-a ZP.A.br.54/2026 i ZP.A.br.55/2026.²¹ Sud je ocenio da izveštaj CIK-a nije predstavljao dovoljan osnov za opšte ponovno brojanje, jer su evidentirane korekcije bile sporadične i nisu ugrozile pouzdanost konačnog rezultata ili integritet izbornog procesa. Takođe je naglašeno da je ponovno brojanje 185 biračkih mesta sprovedeno u okviru kontrolnih mehanizama predviđenih izbornim zakonodavstvom, a ne kao posledica utvrđivanja sistematskih nepravilnosti.²²

12 Vrhovni sud Kosova, odluka u predmetu: A.A.nr.27/2026, od 26. juna 2026, objavljena na linku: <https://smaa.rks-gov.net/documents/52185.pdf>
13 Isto, Vrhovni sud Kosova, odluka u predmetu: A.A.nr.28/2026, od 25. juna 2026, objavljena na linku: <https://smaa.rks-gov.net/documents/52186.pdf>
14 CIK, obaveštenje o proglašenju konačnih rezultata parlamentarnih izbora od 7. juna 2026. Objavljeno na linku: <https://kqz-ks.org/dita-e-njezet-1200-mbledhja-e-69-te-kqz-shpalli-rezultatet-perfundimtare-te-zgjedhjeve-per-kuvendin-e-kosoves-7-qershor-2026/>.
15 Videti odbijajuće odluke IPŽP-a u predmetima: A.nr.54, 55, 56, 57 i 58/2025, od 1. jula 2026, objavljene na linku: <https://pzap.rks-gov.net/category/vendimet/>
16 Odluke IPŽP-a u predmetima A.nr.54/2026 i 55/2026, od 1. jula 2026, dostupne na linkovima: https://pzap.rks-gov.net/wp-content/uploads/2026/07/ZPAnr_54-2026-Vendim.pdf i https://pzap.rks-gov.net/wp-content/uploads/2026/07/ZPAnr_55-2026-Vendim.pdf

17 Isto, odluka u predmetu: A.nr.56/2026, od 1. jula 2026, dostupna na linku: https://pzap.rks-gov.net/wp-content/uploads/2026/07/ZPAnr_56-2026-Vendim.pdf
18 Isto, odluke u predmetima A.nr.57 i 58/26, od 1. jula 2026, dostupne na linkovima: https://pzap.rks-gov.net/wp-content/uploads/2026/07/ZPAnr_57-2026-Vendim.pdf i https://pzap.rks-gov.net/wp-content/uploads/2026/07/ZPAnr_58-2026-Vendim.pdf
19 Vrhovni sud Kosova, presuda u predmetu AA.nr.29/2026, objavljena 7. jula 2026. Dostupna na linku: https://supreme.gjyqesori-rks.org/wp-content/uploads/verdicts/SUP_AA%20_29_2026_SQ.pdf
20 Isto, Vrhovni sud Kosova, presude br. AA.30 i 31/2026, objavljene 7. jula 2026. Dostupne na linku: https://supreme.gjyqesori-rks.org/wp-content/uploads/verdicts/SUP_AA%20_30_2026_SQ.pdf see also decision A.nr.31 at: https://supreme.gjyqesori-rks.org/wp-content/uploads/verdicts/SUP_AA%20_31_2026_SQ.pdf
21 Vrhovni sud Kosova, presuda u predmetu AA.nr.32/2026, objavljena 7. jula 2026. Dostupna na linku: https://supreme.gjyqesori-rks.org/wp-content/uploads/verdicts/SUP_AA%20_32_2026_SQ.pdf
22 Vrhovni sud Kosova, presuda u predmetu AA.nr.33/2026, objavljena 7. jula 2026. Dostupna na linku: https://supreme.gjyqesori-rks.org/wp-content/uploads/verdicts/SUP_AA%20_33_2026_SQ.pdf

PREPORUKE

Na osnovu nalaza i ocena iz posmatranja vanrednih parlamentarnih izbora od 7. juna 2026, Demokratija na delu predstavlja sledeće preporuke, usmerene na unapređenje administriranja izbora i rešavanje pitanja evidentiranih tokom ovog procesa. Preporuke se odnose na aspekte kao što su funkcionisanje izbornih tela, glasanje van Kosova, brojanje, pitanja povezana sa kampanjom, primena procedura na biračkim mestima i postupanje po izbornim žalbama.

Međutim, DnD ocenjuje da se budući proces izborne reforme ne sme ograničiti samo na tehnička pitanja. Kad god Skupština Kosova pokrene proces izborne reforme, rasprava treba da obuhvati i šire elemente izbornog sistema, uključujući **preferencijalni glas, izborne jedinice, izborni prag, način izbora predsednika** i druga pravila koja dalje imaju direktan uticaj na formiranje i funkcionalnost institucija. U tu raspravu treba uključiti i preispitivanje, odnosno **unapređenje kriterijuma pravne podobnosti za kandidovanje**, naročito zabranom kandidovanja lica pravosnažno osuđenih za krivična dela povezana sa korupcijom, zloupotrebom službene dužnosti ili narušavanjem integriteta javne funkcije, bez obzira na vrstu i visinu izrečene kazne. Takođe, Skupština treba da otvori raspravu i o **institucionalnom modelu Centralne izborne komisije**, uključujući njen sastav, mandat i način odlučivanja. U tom pravcu treba razmotriti i mogućnost balansiranja sastava CIK-a nepolitičkim članovima. Ova pitanja zahtevaju posebnu političku i institucionalnu raspravu, razvijenu na inkluzivan i transparentan način.

U okviru buduće izborne reforme, Skupština treba da razmotri i mogućnost kodifikacije izbornog zakonodavstva u jedinstven dokument, u skladu sa praksama koje preporučuju OEBS/ODIHR i Venecijanska komisija. Time bi se izborna reforma postavila na jedinstvenu i usklađenu osnovu, umesto parcijalnih intervencija u različite zakone, uredbe i odluke, koje često stvaraju nejasnoće za institucije koje ih primenjuju i za učesnike u procesu.

S druge strane, budući da su izbori od 7. juna održani samo nekoliko meseci nakon prethodnog procesa od 28. decembra 2025, deo preporuka koje je DnD dao nakon poslednjih izbora ostaje važeći. Kratak period između dva procesa nije omogućio stvaran prostor za zakonske izmene. Ipak, ovaj proces je pokazao da su neka područja zabeležila poboljšanje.

Sledeće preporuke upućene su institucijama i akterima koji imaju direktnu ulogu u usvajanju izbornog zakonodavstva ili administriranju izbornog procesa, uključujući Skupštinu Kosova, CIK, izborna tela na lokalnom nivou, IPŽP, Vrhovni sud, institucije pravde i bezbednosti, političke subjekte, kandidate, medije i organizacije civilnog društva.

I. Administriranje izbora od strane CIK-a i izbornih tela

1 CIK-u treba ograničiti pravo donošenja odluka i akata u vezi sa izbornim operacijama dok su one u toku, garantujući princip pravne sigurnosti i nepromenljivosti pravila igre tokom procesa. U tom smislu, ograničenja treba da važe za svaku izbornu fazu i operaciju, kao što su izborna kampanja, glasanje van zemlje, sertifikacija kandidata, dan izbora, brojanje i drugo.

2 Podzakonski akti CIK-a treba da ostanu u okviru ovlašćenja koja daje zakon. CIK ne treba da postavlja dodatne kriterijume za političke subjekte, kandidate, posmatrače ili medije ako ti kriterijumi nisu predviđeni zakonom ili ne proizlaze jasno iz njegovih zakonskih nadležnosti.

3 Odlučivanje CIK-a o preporukama Kancelarije za registraciju, sertifikaciju i finansijsku kontrolu političkih subjekata treba urediti po modelu negativne demokratije. Za pitanja kao što su sertifikacija političkih subjekata i kandidata, preporuke Kancelarije treba smatrati usvojenim, osim ako protiv njih ne glasa većina ili 2/3 članova CIK-a, u zavisnosti od praga koji se utvrđuje zakonom. U slučaju odbijanja, CIK treba da pruži pravno i činjenično obrazloženje za neslaganje sa preporukom Kancelarije.

4 Odlučivanje CIK-a putem elektronske cirkularne procedure treba ograničiti samo na tehnička i proceduralna pitanja. Odluke koje utiču na prava političkih subjekata, kandidata, birača, medija ili posmatrača treba da se razmatraju na javnim sednicama, uz raspravu, obrazloženje i zabeleženo glasanje.

5 Treba revidirati novu Uredbu o posmatračima izbora, ostavljajući na snazi prethodne odredbe. Kriterijumi za akreditaciju posmatrača treba da budu jasni, proporcionalni i direktno zasnovani na Zakonu o opštim izborima. Akreditacija treba da služi za proveru zakonskih uslova za posmatranje, a ne za nametanje dodatnih administrativnih zahteva koji nisu neophodni za integritet procesa.

6 Sistem za digitalno objavljivanje izbornih rezultata treba tretirati kao strateški prioritet CIK-a, a ne kao tehničko rešenje pripremljeno samo za svaki pojedinačni izborni proces. CIK treba da jasnim pravilima utvrdi način funkcionisanja, testiranja, održavanja, bezbednosti i revizije platforme za objavljivanje rezultata, uključujući objavljivanje u realnom vremenu, čuvanje podataka, praćenje promena i rezervne mehanizme u slučaju tehničkih problema.

7 CIK treba nakon svakog izbornog procesa da objavi postizborni izveštaj o administriranju procesa. Izveštaj treba da obuhvati ocenu svake izborne faze, glavne odluke, evidentirane probleme, troškove, korišćene kapacitete, učinak izbornih tela i preporuke za poboljšanje. Izveštaj treba da obuhvati i internu ocenu podele odgovornosti između CIK-a, Sekretarijata i izbornih tela u fazama u kojima su se pojavila kašnjenja, nejasnoće ili potreba za dodatnim odlukama tokom procesa. Ovaj dokument treba da bude objavljivan kao standard nakon svakog izbornog procesa i da bude odvojen od redovnog godišnjeg izveštavanja CIK-a.

8 Treba usvojiti Kodeks ponašanja za članove CIK-a, kojim se sankcionišu diskurs i jezik tokom sednica CIK-a. Radi očuvanja institucionalnog integriteta i demokratske klime, treba usvojiti kodeks ponašanja za članove CIK-a koji uključuje sankcije u slučaju povreda.

9 Treba razviti rigoroznije obuke i testiranja za članove biračkih odbora pre nego što budu raspoređeni na biračka mesta, kako bi svoje zadatke i odgovornosti obavljali profesionalnije. Prioritet treba da imaju proces brojanja, kao i najčešće povrede, poput zloupotrebe glasanja uz asistenciju, narušavanja tajnosti glasanja i slično. U tom pogledu, i politički subjekti treba da nominuju komisionere sa integritetom i odgovarajućom stručnom pripremom.

10 Treba uspostaviti sistem ocenjivanja izbornog osoblja, koji nakon svakog procesa evidentira učinak članova biračkih odbora, osoblja OCB-ova i drugih lica angažovanih u administriranju izbora. Lica sa dobrim učinkom treba da imaju prednost za angažovanje u budućim procesima, dok lica sa potvrđenim povredama, nemarom u dužnosti ili ponovljenim greškama ne treba ponovo angažovati bez dodatne obuke, provere ili obrazložene odluke CIK-a.

Birački spisak i usluge biračima:

1 CIK, Agencija za civilnu registraciju i Sudski savet Kosova treba da imaju redovan mehanizam razmene podataka koji utiču na čišćenje biračkog spiska. Ovaj mehanizam treba da utvrdi rokove, standardizovan format podataka i jasne odgovornosti za ažuriranje spiska sa preminulim licima, licima koja su izgubila državljanstvo i licima koja nemaju pravo glasa prema pravosnažnim sudskim odlukama. Provera treba da se vrši trajno, a ne samo uoči izbora.

2 CIK treba da koristi dodatne mehanizme informisanja za birače kojima se birački centar ili biračko mesto menja iz jednog izbornog procesa u drugi. Pored onlajn platforme i SMS obaveštenja, birači pogođeni promenama treba da budu direktnije informisani o novom centru, broju biračkog mesta i tačnoj lokaciji.

Glasanje van Kosova:

1 CIK treba da usvoji poseban protokol za prijem, transport i predaju paketa sa glasačkim listićima izvan Kosova do CBR-a. Protokol treba da odredi ko prima pakete, kako se evidentira njihov broj, kako se dokumentuju datum i mesto prijema, kako se materijal čuva tokom transporta i kako se vrši primopredaja na Kosovu. Ovi podaci treba da se čuvaju kao deo izborne dokumentacije i, u sažetom obliku, objave nakon završetka procesa prijema glasova izvan Kosova.

2 CIK treba da uspostavi mehanizam za praćenje koverti za glasanje poštom birača van Kosova. Birač treba da ima mogućnost da proveri da li je njegova koverta primljena od strane CIK-a, u kojoj se fazi obrade nalazi i da li je odobrena ili odbijena tokom procene. U slučaju odbijanja, obaveštenje treba da navede konkretan razlog odbijanja i rok za žalbu, ako je zakonski rok još otvoren.

3 Treba sprovesti nezavisnu i sistematsku reviziju celog procesa glasanja van zemlje nakon svakih izbora. Ova revizija treba da obuhvati podatke o registraciji, poštanske procedure i put transporta koverti, kao i da bude objavljena radi jačanja poverenja javnosti.

4 Policija Kosova i Državno tužilaštvo treba da provere slučajeve kada postoje sumnje da su glasovi poštom izvan Kosova fotografisani, objavljeni ili organizovano prikupljeni. Provera treba da razjasni da li je narušena tajnost glasanja, da li je birač postupao slobodno i da li postoje elementi izbornog krivičnog dela.

II. Dan izbora i procedure na biračkim mestima

1 Treba preispitati i standardizovati organizacionu strukturu biračkih odbora, vraćanjem pozicije komisionera za glasačku kutiju i jasnim definisanjem zadataka svakog člana. Pozicija komisionera za glasačku kutiju treba da bude vraćena kao obavezna uloga, kako bi se garantovala kontrola kritičnog trenutka ubacivanja glasa.

2 Treba preispitati upotrebu mastila za obeležavanje, radi potpunog garantovanja tajnosti glasanja. Svaki mehanizam identifikacije birača treba da bude sertifikovan i u skladu sa pravima na zaštitu ličnih podataka i tajnost glasanja. CIK treba da se usmeri ka prelasku na elektronsku identifikaciju birača.

3 CIK, u saradnji sa opštinama, treba da obezbedi biračke centre dostupne osobama sa invaliditetom. Fizička dostupnost treba da bude obavezan kriterijum pri izboru objekata koji se koriste za glasanje. U slučajevima kada postojeći objekti ne nude odgovarajući pristup, treba preduzeti privremene praktične mere pre dana izbora.

4 Nakon završetka svakog izbornog procesa, knjige glasanja koje se nalaze na svakom biračkom mestu treba da budu predmet revizije od strane CIK-a, kako bi se detaljno evidentirale i obradile nepravilnosti koje su uočene tokom dana izbora..

III. Brojanje, OCB, CBR i objavljivanje rezultata

1 CIK treba posebnim pravilom da utvrdi obavezu periodičnog objavljivanja napretka brojanja i obrade rezultata. Tokom faze brojanja u OCB-ovima i obrade u CBR-u, CIK treba u redovnim intervalima da objavljuje podatke o broju prebrojanih biračkih mesta, obrađenim glasovima, kutijama ili materijalima koji su u proveru, eventualnim ponovnim brojanjima i očekivanim rokovima za završetak glavnih faza. Ovo objavljivanje treba

da bude unapred utvrđena obaveza, a ne ad hoc odluka tokom procesa.

2 Treba uspostaviti obavezan standard za objavljivanje detaljnih podataka o nepodudarnostima, slučajevima ponovnog brojanja i konačnom rezultatu svih kutija koje su obrađene u CBR-u. Objavljivanje ovih podataka treba da bude u otvorenom formatu i praćeno objašnjenjima za svaki slučaj, kako bi se ojačali transparentnost i poverenje javnosti.

3 Treba preispitati koncept premeštanja brojanja u OCB-ove, ocenjujući ravnotežu između troškova, efikasnosti i integriteta procesa. CIK treba da sprovede sveobuhvatnu analizu uticaja ovog modela na integritet glasa i poverenje javnosti, i na osnovu toga odluči da li ga treba proširiti, izmeniti ili delimično vratiti brojanje na biračka mesta uz ojačane nadzorne mehanizme.

4 CIK treba da se usmeri ka digitalizaciji procesa brojanja glasova, kako bi se izbegle ljudske greške i manipulacije.

IV. Izborna pravda

1 IPŽP, u koordinaciji sa CIK-om i Vrhovnim sudom, treba da izradi i usvoji katalog/sprovedbeni vodič za govor mržnje, podstičući govor i diskriminatorne izraze tokom izborne kampanje, u skladu sa ustavnim i međunarodnim standardima slobode izražavanja. Dokument treba da služi kao zvanična referenca za postupanje po izbornim žalbama i za prethodno informisanje političkih subjekata, kandidata i medija. Treba da sadrži definicije, orijentacione primere i kriterijume procene za razlikovanje dozvoljene političke kritike, oštrog kampanjskog jezika i izraza koji podstiču mržnju ili diskriminaciju prema zaštićenim grupama. U njegovu izradu treba uključiti i relevantne institucije, predstavnike medija, organizacije civilnog društva i stručnjake za ljudska prava.

2 Treba preispitati odredbe o izbornim kaznama, kako bi se sankcije jasnije povezale sa vrstom i težinom povrede. IPŽP treba da primenjuje stepenovanje kazni za svaku vrstu povrede,

sužavajući minimalne i maksimalne granice koje se uzimaju u obzir pri odlučivanju. Takođe treba definisati kriterijume koji se uzimaju u obzir pri izricanju sankcija, uključujući ponavljanje povrede, njeno javno širenje, korišćenje medija ili društvenih mreža, uticaj na izbornu trku i preduzimanje ili nepreduzimanje korektivnih mera od strane političkog subjekta ili kandidata. Kriterijumi za određivanje kazni treba da budu javni, kako bi odlučivanje bilo predvidljivije, a sankcije proporcionalne povredi.

3 Treba objaviti orijentacioni okvir za izborne sankcije. To bi pomoglo političkim subjektima, kandidatima i javnosti da bolje razumeju koje se povrede tretiraju kao teže i kako se određuje proporcionalnost kazni.

4 Treba povećati kapacitete IPŽP-a povećanjem broja osoblja i obezbeđivanjem održivih tehničkih i finansijskih resursa. Imajući u vidu obim žalbi i značaj njihovog efikasnog postupanja, treba razmotriti mogućnost privremenog proširenja kapaciteta IPŽP-a tokom izbornih perioda, aktiviranjem pomoćnih tela ili dodatnih/rezervnih resursa.

5 Treba uskladiti standarde odlučivanja između IPŽP-a i Vrhovnog suda kako bi se obezbedio jedinstven i koherentan pristup izbornoj pravdi. Sudski savet, kroz zajedničke obuke i uporedne analize sudske prakse, treba da doprinese izgradnji stabilne i predvidljive jurisprudencije koja poštuje pravo na žalbu, ali istovremeno štiti integritet izbornog procesa.

6 Treba formalizovati mehanizam za upućivanje krivičnih slučajeva Tužilaštvu od strane izbornih institucija. IPŽP i CIK treba da imaju jasan protokol saradnje sa Državnim tužilaštvom za prijavljivanje slučajeva koji sadrže elemente krivičnih dela. Ovaj protokol treba da obuhvati kriterijume za identifikovanje sumnji, format upućivanja i rokove za institucionalno postupanje.

7 Institucije pravde treba prioritetno da tretiraju slučajeve povezane sa narušavanjem tajnosti glasanja, fotografisanjem glasačkog listića, pritiskom na birače, zloupotrebom glasanja uz asistenciju i sumnjama na organizovanje glasanja mimo pravila. Čak i kada ovi slučajevi ne utiču na ukupan rezultat, njihovo postupanje je važno za poverenje javnosti u proces.

V. Rodna zastupljenost

1 Treba usvojiti zakonske izmene koje kvotu od 30% za žene na izbornim listama pretvaraju u progresivni cilj sa godišnjim targetima koji vode ka ravnopravnoj zastupljenosti (50/50), u skladu sa Zakonom o rodnoj ravnopravnosti. Ova promena treba da bude praćena odredbama koje sprečavaju liste sa ponavljajućom minimalnom zastupljenošću i podstiču rodnu rotaciju na visokim pozicijama na listama.

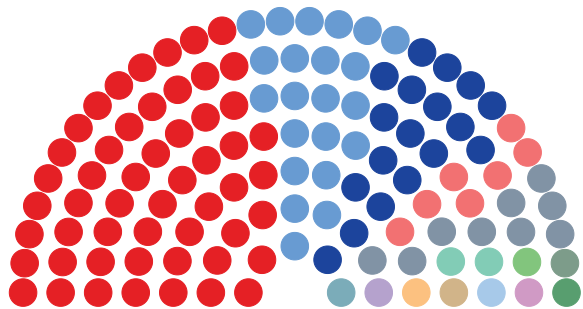
2 Treba primeniti Zakon o rodnoj ravnopravnosti na svim nivoima izborne administracije, uključujući Centralnu izbornu komisiju, opštinske izborne komisije i biračke odbore. Ova primena treba da obuhvati obavezu uravnotežene rodne zastupljenosti u sastavu i rukovodstvu, uz godišnje izveštaje o monitoringu.

3 Politički subjekti treba da obezbede jednaku i transparentnu podršku kandidatkinjama tokom kampanje. To uključuje pristup finansiranju, medijskom prostoru, javnim aktivnostima, promotivnim materijalima, kampanjskim timovima i učešću u debatama, kako bi kandidatkinje imale stvarnu mogućnost ravnopravne trke unutar liste.

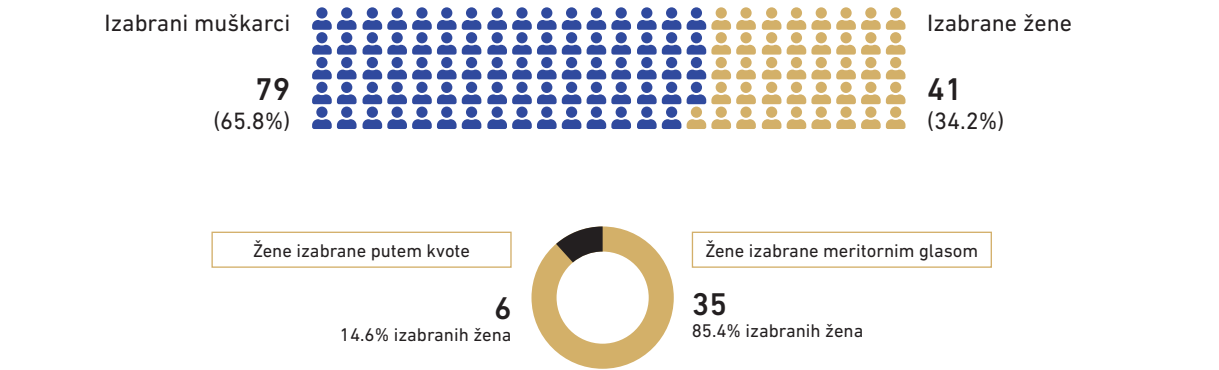
Prilog 1: Sertifikovani rezultati izbora i raspodela mandata po političkim subjektima

Politički subjekt	Glasovi	Procenat	Mandati
Pokret za samoopredeljenje!	382,869	47.13%	53
Demokratska partija Kosova – PDK	157,892	19.44%	22
Demokratski savez Kosova – LDK	135,567	16.69%	18
Srpska Lista	43,843	5.40%	9
AAK – Alijansa za budućnost Kosova	54,729	6.74%	7
Kosova Demokratik Türk Partisi – KDTP	5,709	0.70%	2
Za Slobodu Pravdu i Opstanak	5,447	0.67%	1
Koalicija Vakaf	3,910	0.48%	1
Nova demokratska inicijativa Kosova – IRDK	3,492	0.43%	1
Nova Demokratska Stranka	2,693	0.33%	1
Socijaldemokratska Unija – SDU	2,682	0.33%	1
PSA	2,598	0.32%	1
Egipatska liberalna partija	2,199	0.27%	1
Jedinstvena Goranska Partija	1,650	0.20%	1
Ujedinjena romska partija Kosova – PREBK	905	0.11%	1
UKUPNO			120

Prilozi 2 i 3: Zastupljenost žena po političkim subjektima

Politički subjekt	Ukupno mandata	Izabrane žene	Izabrani muškarci	Žene izabrane preferencijalnim glasovima	Žene putem kvote
Pokret za samoopredeljenje!	53	19	34	19	0
PDK	22	7	15	5	2
LDK	18	6	12	6	0
AAK	7	3	4	0	3
Srpska Lista	9	3	6	2	1
KDTP	2	1	1	1	0
Za Slobodu Pravdu i Opstanak	1	0	1	0	0
Koalicija Vakrat	1	0	1	0	0
IRDK	1	0	1	0	0
Nova Demokratska Stranka	1	1	0	1	0
SDU	1	1	0	1	0
PSA	1	0	1	0	0
Egipatska liberalna partija	1	0	1	0	0
Jedinstvena Goranska Partija	1	0	1	0	0
PREBK	1	0	1	0	0
Ukupno	120	41	79	35	6

Podržano od:

